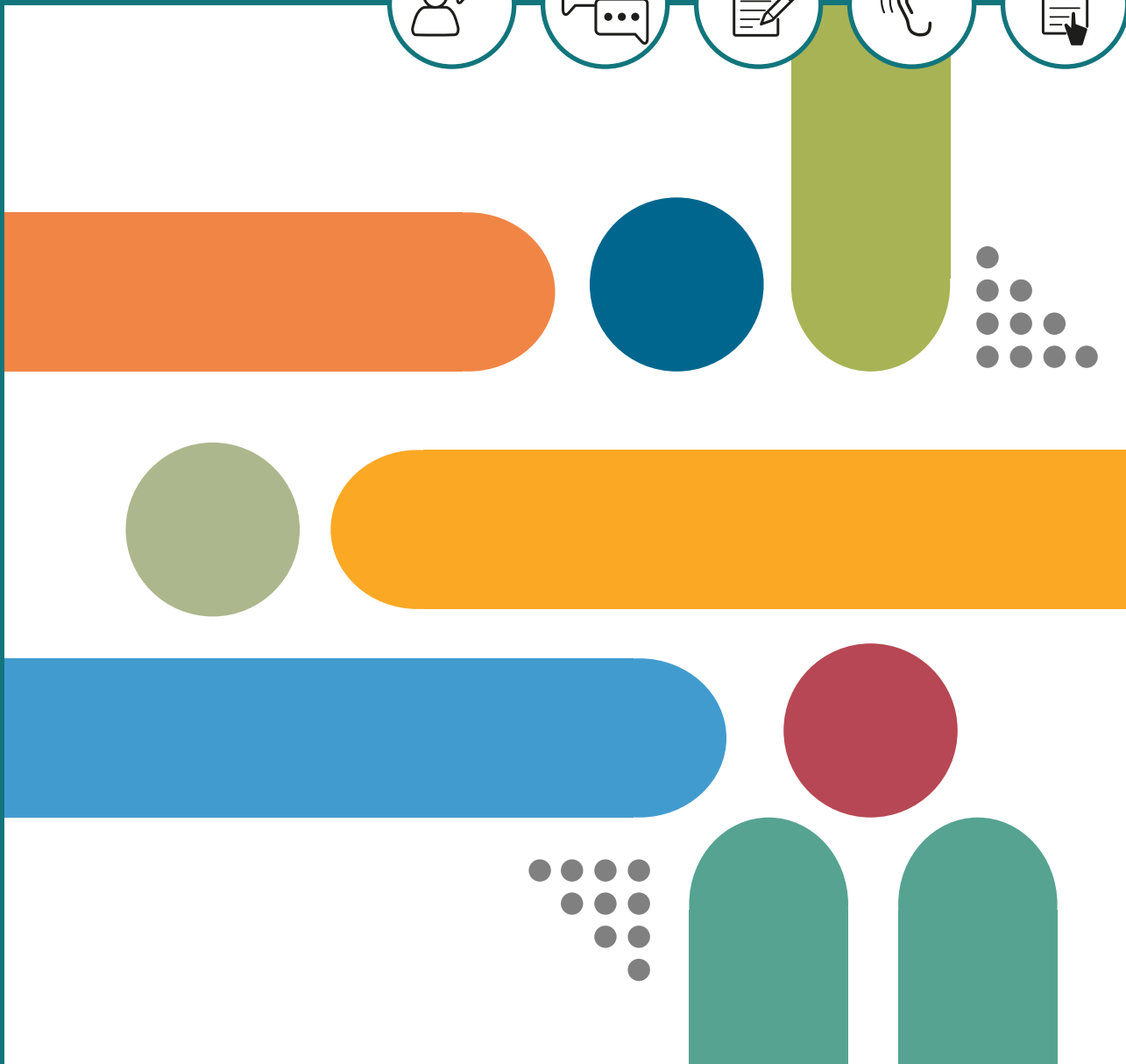

200 SPOSOBÓW JAK SKUTECZNIE PRZYGOTOWAĆ UCZNIÓW DO EGZAMINU GCSE

Przewodnik metodyczny do podręcznika JĘZYK, TOŻSAMOŚĆ, KULTURA
WŚRÓD MŁODZIEŻY POLONIJNEJ W WIELKIEJ BRYTANII

Katarzyna Duda | Dorota Hrycak-Krzyżanowska
Marlena Olechowska | Agata Roćko

**200 SPOSOBÓW JAK SKUTECZNIE
PRZYGOTOWAĆ UCZNIÓW
DO EGZAMINU GCSE**

200 SPOSOBÓW JAK SKUTECZNIE PRZYGOTOWAĆ UCZNIÓW DO EGZAMINU GCSE

Przewodnik metodyczny do podręcznika
JĘZYK, TOŻSAMOŚĆ, KULTURA
WŚRÓD MŁODZIEŻY POLONIJNEJ
W WIELKIEJ BRYTANII

Katarzyna Duda

Dorota Hrycak-Krzyżanowska

Marlena Olechowska

Agata Roćko

IBL INSTYTUT BADAŃ
LITERACKICH PAN
WYDAWNICTWO
WARSZAWA 2023

Język, tożsamość, kultura.
Wśród młodzieży polonijnej
w Wielkiej Brytanii

RECENZENT Agnieszka Jasińska

REDAKCJA NAUKOWA Agata Roćko

REDAKCJA WYDAWNICZA Ewa Kiedio

**PROJEKT OKŁADKI, LOGO PROJEKTU, GRAFIK WEKTOROWYCH,
KONCEPCJA GRAFICZNA** Zuzanna Krzyżanowska

SKŁAD I ŁAMANIE Marcin Kiedio

ZDJĘCIA photogenica.pl

Publikacja finansowana z Projektu
Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej
z Programu Promocja Języka Polskiego

© Copyright for the text by Authors 2023

© Copyright for this edition by Instytut Badań Literackich PAN 2023

ISBN 978-83-67637-88-6

DRUK TOTEM, Inowrocław

Wstęp	7
1. Wskazówki metodyczne	9
10 powodów, dla których warto korzystać z przewodnika metodycznego <i>200 sposobów, jak skutecznie przygotować uczniów do egzaminu GCSE</i>	9
10 i więcej sposobów, jak korzystać z przewodnika metodycznego	10
Więcej niż 10 sposobów, jak korzystać z przewodnika metodycznego.....	11
10 powodów, dla których uczeń powinien zdać egzamin GCSE z języka polskiego jako obcego	13
10 różnic pomiędzy przygotowaniem do egzaminu a ogólnym uczeniem języka polskiego jako odziedziczonego, drugiego, obcego	15
10 odpowiedzi na pytania, które zada uczeń przed egzaminem.....	16
10 pomysłów na wprowadzenie praktyki egzaminacyjnej na lekcjach języka polskiego jako odziedziczonego	18
10 technik nauczania, które mogą być pomocne podczas przygotowania ucznia do egzaminu GCSE.....	20
10 technik uczenia się podczas przygotowania do egzaminu GCSE (dla ucznia)	22
10 strategii i aktywności, które mogą pomóc w przygotowaniu młodzieży do egzaminu	23
10 ćwiczeń, które mogą pomóc w przygotowaniu do egzaminu ze słuchania	24
10 ćwiczeń, które uczeń może wprowadzić w przygotowaniu do egzaminu ze słuchania	25
10 technik, które nauczyciel może zastosować w celu rozwinięcia u uczniów umiejętności słuchania nagrań egzaminacyjnych na poziomie GCSE.....	26
10 ćwiczeń przygotowujących do egzaminu ustnego z języka polskiego na egzaminie GCSE:	27

10 strategii, które nauczyciel może zastosować w celu przygotowania uczniów do opisu zdjęcia na egzaminie ustnym	27
10 ćwiczeń, które nauczyciel może zastosować w celu przygotowania uczniów do egzaminu pisemnego	29
10 pomysłów na udzielanie uczniowi informacji zwrotnej w przygotowaniu do egzaminu ustnego	29
10 ćwiczeń, które mogą pomóc w przygotowaniu do tłumaczenia tekstów na egzaminie	31
10 powodów, dla których warto poznawać ortografię w języku polskim	31
10 ćwiczeń do pracy z tekstem literackim	33
2. Materiały dodatkowe	35
Przykładowe scenariusze lekcji	35
Gry planszowe	47
<i>Zadaj pytania</i> . Gra planszowa	47
<i>Blockbuster</i> . Tematy egzaminu ustnego	48
<i>Zgadnij słowo</i> . Leksykalna gra planszowa	49
5 aplikacji i gier online na lekcje języka polskiego jako obcego	50
Tematy do dyskusji	53

Wstęp

Przedstawiamy Państwu przewodnik metodyczny dla nauczycieli do podręcznika *Język, tożsamość, kultura. Wśród młodzieży polonijnej w Wielkiej Brytanii*, zatytułowany *200 sposobów, jak skutecznie przygotować uczniów do egzaminu GCSE*.

Przewodnik został stworzony z myślą o wsparciu nauczycieli w przygotowaniu uczniów do egzaminów oraz w prowadzeniu efektywnych i interesujących lekcji języka polskiego jako języka odziedziczonego, drugiego i obcego. Obejmuje on różnorodne tematy i metody pracy, które pomogą w skutecznym nauczaniu oraz rozwijaniu umiejętności językowych. Każda z wyróżnionych w nim sekcji skupia się na innym aspekcie nauczania i przygotowywania uczniów do egzaminów GCSE.

Przedstawiamy 10 powodów, dla których warto korzystać z tego przewodnika metodycznego, oraz 10 sposobów, jak skutecznie wykorzystać go w codziennej pracy. Znajdą w nim Państwo również praktyczne wskazówki dotyczące przygotowania uczniów do egzaminu, objaśnienie różnic między takim przygotowaniem a nauczaniem języka polskiego, pomysły na wprowadzenie praktyki egzaminacyjnej na lekcjach, odpowiedzi na pytania, które zadaje uczeń przed egzaminem, oraz wiele innych cennych informacji pozwalających na efektywną pracę z naszym podręcznikiem *Język, tożsamość, kultura. Wśród młodzieży polonijnej w Wielkiej Brytanii*.

Przewodnik zawiera także liczne propozycje ćwiczeń, które pomogą rozwijać umiejętność słuchania, dyskusji, pisania i inne istotne na egzaminie umiejętności językowe. Przedstawiamy 10 rodzajów tekstów, które warto wykorzystać, przygotowując się do egzaminu ze słuchania, oraz ćwiczenia kształtujące umiejętność dyskusji. Dowiedzą się Państwo również, jak efektywnie uczyć podczas przygotowań do egzaminu ustnego i jak dawać uczniom ocenę zwrotną w tym procesie.

Nie zabraknie także wskazówek dotyczących przygotowania młodzieży do egzaminu pisemnego, ćwiczeń do egzaminu pisemnego oraz sposobów pracy z tekstami literackimi. Zaprezentujemy wybrane scenariusze lekcji (scenariusz nr 1 – Dorota Hrycak-Krzyżanowska), jak i części literackiej (scenariusze nr 2, 3, 4 – Marlena Olechowska) oraz gry edukacyjne: planszowe, aplikacje i gry online (Katarzyna Duda), które ożywią Państwa zajęcia i uczynią naukę jeszcze bardziej atrakcyjną.

Wszystkie omawiane treści mają na celu wspieranie pracy nauczyciela i pomoc w skutecznym przygotowaniu uczniów do egzaminu GCSE. Mamy nadzieję, że przewodnik okaże się cennym narzędziem i inspiracją w twórczym podejściu do pracy nauczycielskiej. Jego bogata zawartość ma na celu zaspokojenie różnorodnych potrzeb i zainteresowań uczniów, a także dostarczenie narzędzi, które pozwolą skutecznie realizować cele edukacyjne.

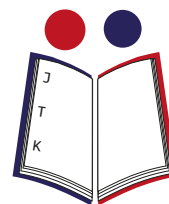
Pamiętajmy, że przygotowanie uczniów do egzaminów nie musi być jedynie monotonnym powtarzaniem materiału. Przewodnik metodyczny zachęca, by do nauczania języka podejść kreatywnie, wykorzystując różnorodne techniki, gry i aktywności. Dzięki temu uczniowie nie tylko zdobędą wiedzę potrzebną do egzaminu, ale również rozwiną sprawności językowe, krytyczne myślenie i zdolność do pracy w grupie. Bardzo ważnym elementem przewodnika jest również pomoc w udzielaniu uczniom informacji zwrotnej. Dowiedzą się Państwo, jak efektywnie ocenić postępy uczniów, jak podkreślać ich mocne strony oraz wskazywać obszary wymagające poprawy. W ten sposób stworzymy atmosferę wsparcia i motywacji, która przyczyni się do sukcesu uczniów na egzaminach.

Wszystkie opisane w przewodniku metody, strategie i aktywności są efektem wieloletniego doświadczenia nauczycieli oraz najnowszych trendów w nauczaniu języków obcych. Przykłady omawianych metod i technik znajdują się w podręczniku *Język, tożsamość, kultura. Wśród młodzieży polonijnej w Wielkiej Brytanii*.

Mamy nadzieję, że prezentowane materiały staną się cennym źródłem inspiracji i wsparcia w codziennej pracy nauczyciela i lektora.

Życzymy Państwu owocnej i satysfakcjonującej pracy z przewodnikiem metodycznym oraz niezwykłych sukcesów uczniów na egzaminach. Pamiętajmy, że rola nauczyciela ma ogromne znaczenie i wpływ na rozwój językowy oraz osobisty uczniów. Dziękujemy Państwu za poświęcony czas oraz zaangażowanie w edukację językową i kulturową, a także w utrwalanie polskiej tożsamości narodowej. Powodzenia!

Dorota Hrycak-Krzyżanowska, Agata Roćko

Język, tożsamość, kultura.
Wśród młodzieży polonijnej
w Wielkiej Brytanii

1.

Wskazówki metodyczne

10 POWODÓW, DLA KTÓRYCH WARTO KORZYSTAĆ Z PRZEWODNIKA METODYCZNEGO 200 SPOSOBÓW, JAK SKUTECZNIE PRZYGOTOWAĆ UCZNIÓW DO EGZAMINU GCSE

1. **Organizacja pracy:** przewodnik metodyczny daje wskazówki dotyczące organizacji pracy nauczyciela (planowanie lekcji i działania edukacyjne).
2. **Zasoby edukacyjne:** przewodnik metodyczny zawiera ćwiczenia, scenariusze lekcji, materiały edukacyjne, które ułatwiają nauczanie podczas przygotowania do egzaminu.
3. **Cele i standardy:** przewodnik metodyczny określa cele nauczania oraz standardy, które należy osiągnąć, aby właściwie przygotować ucznia do egzaminu.
4. **Metody i strategie nauczania:** przewodnik metodyczny dostarcza nauczycielowi różne metody i strategie nauczania, które można zastosować w celu zwiększenia efektywności procesu nauczania i uczenia się.
5. **Indywidualizacja i różnicowanie:** przewodnik metodyczny daje wskazówki, w jaki sposób dostosować materiał do różnych potrzeb i umiejętności uczniów.
6. **Ocenianie:** przewodnik metodyczny pomaga nauczycielowi w ustalaniu sprawiedliwych kryteriów i metod oceniania.
7. **Rozwój umiejętności:** przewodnik metodyczny koncentruje się na komunikacji, myśleniu krytycznym, kreatywności, współpracy itp., proponując odpowiednie aktywności i zadania.
8. **Współpraca i interakcja:** przewodnik metodyczny zachęca do tworzenia atmosfery sprzyjającej aktywnemu uczeniu się oraz wymianie myśli.
9. **Monitorowanie postępów:** przewodnik metodyczny zapewnia narzędzia i techniki pozwalające na bieżące śledzenie osiągnięć uczniów oraz dostosowanie do nich technik nauczania.
10. **Profesjonalne wsparcie:** przewodnik metodyczny dostarcza inspiracji, wskazówek i rozwiązań problemów, które mogą się pojawić w procesie nauczania.

10 I WIĘCEJ SPOSOBÓW, JAK KORZYSTAĆ Z PRZEWODNIKA METODYCZNEGO

1. Przeczytaj uważnie 10 powodów, dla których warto korzystać z przewodnika metodycznego. Pomoże Ci to znaleźć motywację do dalszej pracy.
2. Wykorzystaj 10 sposobów, jak korzystać z przewodnika metodycznego w najdogodniejszy dla Ciebie sposób. Możesz przeczytać go w całości, a następnie skoncentrować się na wybranych rozdziałach lub sekcjach, które są dla Ciebie najważniejsze.
3. Zapoznaj się z 10 powodami, dla których uczeń musi zdać egzamin. Pomoże to zrozumieć wagę egzaminu dla uczniów i pozwoli Ci lepiej przygotować ich do tego wyzwania.
4. Przemyśl 10 różnic pomiędzy przygotowaniem do egzaminu a ogólnym uczeniem języka polskiego jako odziedziczonego, drugiego lub obcego. To pomoże Ci zmodyfikować Twoje podejście do nauczania i skoncentrować się na specyficznych umiejętnościach potrzebnych na egzaminie.
5. Wykorzystaj 10 pomysłów na wprowadzenie praktyki egzaminacyjnej na lekcjach języka polskiego jako odziedziczonego. To pomoże uczniom przyzwyczajać się do formatu egzaminu i rozwijać odpowiednie umiejętności.
6. Przeczytaj 10 odpowiedzi na pytania, które zadają uczniowie przed egzaminem GCSE. To pomoże Ci zrozumieć ich obawy i zapewnić im odpowiednie wsparcie i przygotowanie.
7. Zapoznaj się z 10 rodzajami tekstów, które warto wykorzystać, przygotowując się do części **Słuchanie**. Wybierz teksty, które najbardziej odpowiadają poziomowi uczniów, i włącz je w swój plan nauczania.
8. Skorzystaj z 10 technik, które nauczyciel może zastosować w celu rozwinięcia u uczniów sprawności słuchania. Dostosuj te techniki do potrzeb swoich uczniów i zapewnij im właściwe wsparcie podczas przygotowania.
9. Wypróbuj 10 ćwiczeń kształtujących umiejętność dyskusji. Te ćwiczenia pomogą uczniom w wyrażaniu swoich opinii, argumentacji i słuchaniu innych w kontekście egzaminacyjnym.
10. Skorzystaj z 10 technik uczenia podczas przygotowania do egzaminu ustnego. Skoncentruj się na strategiach takich jak:

- a) praktyka mówienia na różne tematy, rozwijanie płynności i pewności siebie w mówieniu;
- b) analiza i dyskusja przykładowych zdjęć lub obrazów, które mogą pojawić się na egzaminie ustnym, ćwiczenie opisu i interpretacji obrazów;
- c) wykorzystanie nagrań audio lub wideo, aby uczniowie mogli słuchać autentycznych materiałów i rozwijać umiejętność rozumienia ze słuchu;
- d) *role-play* (zamiana ról) i symulacje sytuacji komunikacyjnych, w których uczniowie muszą odgrywać różne role i wykorzystywać język w praktyce;
- e) indywidualne sesje, podczas których nauczyciel udziela uczniom konkretnych wskazówek i informacji zwrotnej na temat ich wypowiedzi ustnych;
- f) organizacja debat i paneli dyskusyjnych na różne tematy, aby uczniowie mogli ćwiczyć umiejętność argumentacji i obrony swoich poglądów;
- g) zadawanie pytań otwartych i prowadzenie dialogu z uczniami, aby rozwijać ich umiejętność odpowiadania na pytania oraz wyrażania swojego zdania;
- h) wykorzystanie technologii, takich jak nagrywanie i odsłuchiwanie swoich wypowiedzi, aby analizować i poprawiać swoje wypowiedzi ustne.

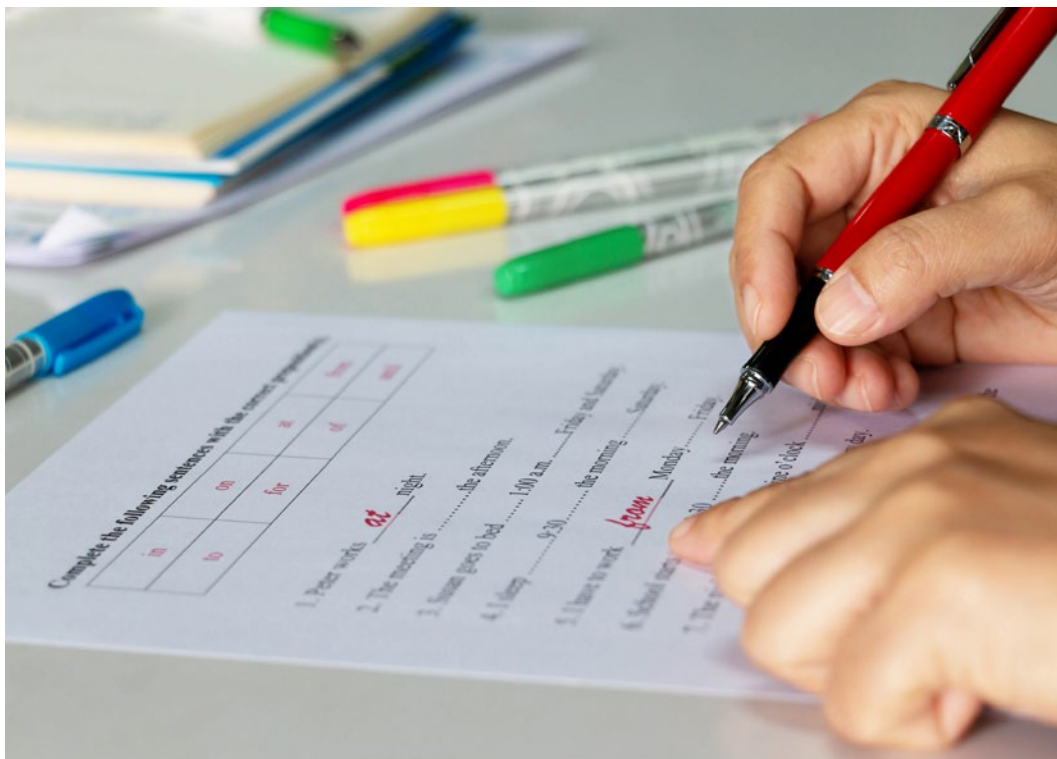

WIĘCEJ NIŻ 10 SPOSOBÓW, JAK KORZYSTAĆ Z PRZEWODNIKA METODYCZNEGO

1. Wykorzystaj 10 strategii, które nauczyciel może zastosować w celu przygotowania uczniów do opisu zdjęcia na egzaminie ustnym. Skup się na nauce opisu, zwracaniu uwagi na szczegóły, opisywaniu kontekstu i uczuć związanych ze zdjęciem.
2. Skorzystaj z 10 strategii i aktywności, aby przygotować młodzież do egzaminu pisemnego. Obejmują one praktykę pisania na różne tematy, analizę przykładowych tekstów egzaminacyjnych, rozwijanie umiejętności planowania i organizacji wypracowania, ćwiczenie poprawności językowej i stylu oraz korzystanie z informacji zwrotnej od nauczyciela w celu poprawienia pisemnych umiejętności uczniów.
3. Zapoznaj się z 10 typami tekstów, które uczeń musi umieć napisać na egzaminie. Skup się na różnych rodzajach tekstów, takich jak wypracowania, listy formalne

- i nieformalne, artykuły, recenzje czy opisy obrazków. Przygotuj odpowiednie materiały i ćwiczenia, które pomogą uczniom doskonalić umiejętność tworzenia tych konkretnych form wypowiedzi pisemnej.
4. Wypróbuj 10 ćwiczeń przygotowujących do egzaminu pisemnego. Mogą to być zadania związane z napisaniem planu, opracowywaniem tez i argumentacji, poprawianiem błędów gramatycznych czy ćwiczeniami dotyczącymi organizacji tekstu. Ważne jest, aby ćwiczenia były zróżnicowane i dostosowane do poziomu uczniów.
  5. Wykorzystaj 10 ćwiczeń dotyczących pracy z tekstem literackim. Obejmują one analizę i interpretację fragmentów literackich, ćwiczenia dotyczące charakterystyki postaci, analizy stylu pisania czy tworzenia alternatywnych zakończeń. Praca z tekstami literackimi rozwija zarówno umiejętność czytania ze zrozumieniem, jak i twórcze myślenie uczniów.
  6. Stwórz scenariusze lekcji, które wykorzystują materiały i pomysły z przewodnika metodycznego. Możesz zaplanować lekcję dotyczącą pracy nad umiejętnościami pisemnymi, lekcję koncentrującą się na rozwijaniu umiejętności ustnych czy lekcję opartą na analizie tekstów egzaminacyjnych. Upewnij się, że lekcje są interaktywne i angażujące uczniów.
  7. Zastosuj grę planszową *Zadaj pytania*. Możesz stworzyć planszę z pytaniami dotyczącymi materiału egzaminacyjnego i zorganizować grę w grupach, aby umożliwić uczniom powtórzenie materiału i rozwinięcie umiejętności komunikacyjnych.
  8. Wykorzystaj grę *Blockbuster* do powtórki ustnych tematów egzaminacyjnych. Uczniowie mogą odgrywać różne role, aby utrwalać wiedzę i rozwijać umiejętność mówienia spontanicznego.
  9. Zagraj w *Zgadnij słowo*. Możesz przygotować zestaw kart z terminami związanymi z egzaminem i językiem polskim. Uczniowie będą musieli opisać i wyjaśnić słowo, aby inni uczestnicy mogli je odgadnąć. To ćwiczenie doskonale rozwija słownictwo i umiejętność wyrażania się.
  10. Przygotuj listę wyrażen do dyskusji na tematy egzaminacyjne. Uczniowie będą musieli wyrazić swoje zdanie, uargumentować je i odnieść się do opinii innych osób. Możesz stworzyć sytuacje, w których uczniowie będą musieli przekonywać innych do swojego punktu widzenia lub zdecydować się na kompromis.
  11. Zorganizuj grę *Znajdź kogoś*. Przygotuj zestaw kart z cechami charakterystycznymi uczniów i ich preferencjami dotyczącymi tematów egzaminacyjnych. Uczniowie będą musieli znaleźć w klasie osobę, która pasuje do opisu na karcie, i przeprowadzić krótką rozmowę na ten temat. To ćwiczenie rozwija umiejętność komunikacji i interakcji.
  12. Przygotuj listę tematów do dyskusji na lekcjach języka polskiego. Możesz wybrać kontrowersyjne lub aktualne tematy, które wymagają argumentacji i prezentowania różnych punktów widzenia. Zachęcaj uczniów do wyrażania swojej opinii i stosowania języka polskiego w kontekstach rzeczywistych sytuacji komunikacyjnych.
  13. Wykorzystaj zadania tłumaczeniowe, które rozwijają umiejętność rozumienia i przekładu z języka polskiego na inny język i odwrotnie. Możesz przygotować teksty, dialogi lub fragmenty literackie do przetłumaczenia przez uczniów. To doskonały sposób na ćwiczenie gramatyki, słownictwa i umiejętności tłumaczenia.

Pamiętaj, że skuteczne korzystanie z przewodnika metodycznego wymaga elastyczności oraz skupienia się na indywidualnych potrzebach i poziomie językowym uczniów. Zadania i techniki mogą być modyfikowane i dostosowywane do grupy uczniów i ich celów egzaminacyjnych. Ważne jest również regularne monitorowanie postępów czynionych przez uczniów i udzielanie im odpowiedniej informacji zwrotnej, aby mogli świadomie rozwijać swoje umiejętności językowe.

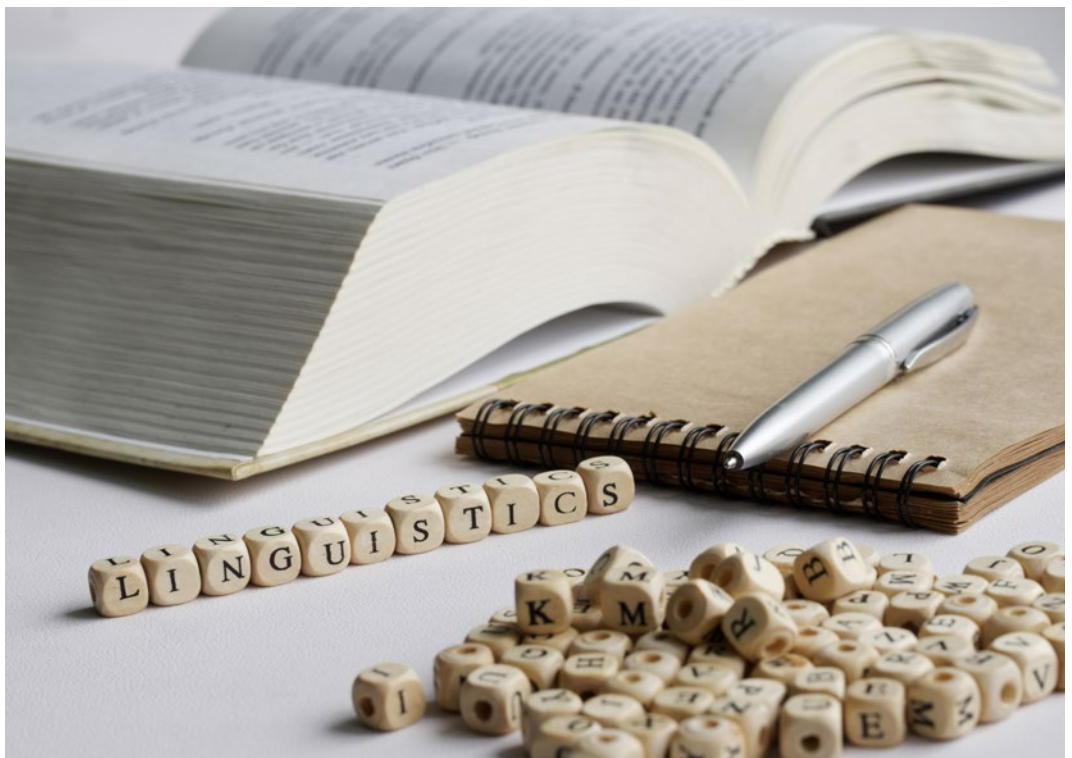

10 POWODÓW, DLA KTÓRYCH UCZEŃ POWINIEN ZDAĆ EGZAMIN GCSE Z JĘZYKA POLSKIEGO JAKO OBCEGO

1. **Wartość edukacyjna:** Uczucie się języka polskiego rozwija umiejętności komunikacyjne, poznawcze i kulturowe ucznia, umożliwiając mu lepsze zrozumienie polskiej kultury i historii.
2. **Przywiązanie do korzeni:** Uczniom polskiego pochodzenia egzamin GCSE z języka polskiego pozwala na utrzymanie więzi z rodzimym językiem i kulturą, wzmacniając ich tożsamość i relacje z rodziną.
3. **Możliwość podróży i pracy:** Znajomość języka polskiego daje możliwość podróżowania po Polsce, pracy i studiowania w tym miejscu. Jest to szczególnie cenne dla osób, które mają rodzinę w Polsce lub plany życiowe związane z tym krajem.
4. **Poszerzenie perspektyw:** Zdanie egzaminu GCSE z języka polskiego pozwala uczniowi na zrozumienie innego spojrzenia na świat, odkrywanie różnic kulturowych i poznawanie różnorodności językowej.

5. **Akademickie możliwości:** W niektórych przypadkach zdanie egzaminu GCSE z języka polskiego może być wymagane lub preferowane przez uczelnie podczas rekrutacji na studia, szczególnie w dziedzinach związanych z językami, humanistyką, naukami społecznymi czy polonistyką.
6. **Zrozumienie języków indoeuropejskich:** Język polski należy do zachodniosłowiańskiej grupy języków indoeuropejskich. Zrozumienie polskiego ułatwia naukę innych języków słowiańskich, takich jak rosyjski, czeski czy słowacki.
7. **Różnorodność zawodowa:** Znajomość języka polskiego może otworzyć drzwi do pracy w różnych zawodach, takich jak tłumacz, nauczyciel języka polskiego, dziennikarz, dyplomata czy pracownik sektora biznesowego związanego z Polską.
8. **Literatura i sztuka:** Zdanie egzaminu GCSE z języka polskiego pozwala uczniowi na poznawanie polskiej literatury, poezji, filmu i innych form artystycznych. Polska ma bogatą tradycję kulturalną, która zasługuje na odkrycie.
9. **Szansa na podjęcie dalszej nauki:** Zdanie egzaminu GCSE z języka polskiego otwiera drogę do kontynuacji nauki tego języka na poziomie A-level (matura).
10. **Uznanie osiągnięć i perspektywy zawodowe:** Zdanie egzaminu GCSE z języka polskiego daje oficjalne potwierdzenie umiejętności językowych i kulturowych ucznia, które jest powszechnie uznawane przez szkoły, pracodawców i instytucje edukacyjne.

Pamiętaj, że powody te są jedynie sugestiami, a decyzja o zdawaniu egzaminu GCSE z języka polskiego powinna być oparta na indywidualnych celach i potrzebach ucznia.

10 RÓŻNIC POMIĘDZY PRZYGOTOWANIEM DO EGZAMINU A OGÓLNYM UCZENIEM JĘZYKA POLSKIEGO JAKO ODZIEDZICZONEGO, DRUGIEGO, OBCEGO

1. **Cel:** Przygotowanie do egzaminu koncentruje się przede wszystkim na zdaniu egzaminu z języka polskiego, podczas gdy ogólne uczenie się języka polskiego może być ukierunkowane w większym stopniu na rozwijanie umiejętności komunikacyjnych i odkrywanie kultury.
2. **Struktura:** Przygotowując uczniów do egzaminu, zazwyczaj realizuje się określony program nauczania, skoncentrowany na nauce gramatyki, słownictwa i umiejętnościach egzaminacyjnych. W przypadku ogólnego uczenia się języka polskiego struktura zajęć może być bardziej elastyczna i dostosowana do potrzeb ucznia.
3. **Intensywność:** Przygotowanie do egzaminu często wymaga większej intensywności nauki, zwłaszcza przed terminem egzaminu. Ogólne uczenie się języka polskiego może być oparte na regularnym, długoterminowym podejściu.
4. **Materiały:** Przygotowanie do egzaminu często wymaga korzystania z materiałów egzaminacyjnych przeznaczonych do tego celu, takich jak podręczniki, testy i zasoby online, które skupiają się na typowych pytaniach i formach egzaminacyjnych. Ogólne uczenie się języka polskiego może czerpać z różnorodnych materiałów, takich jak literatura, filmy, piosenki.
5. **Nacisk na umiejętności pisemne:** Przygotowanie do egzaminu skupia się na jego częściach pisemnych, takich jak czytanie ze zrozumieniem, pisanie esejów, tłumaczenie. Ogólne uczenie się języka polskiego może równie mocno uwzględniać rozwijanie umiejętności słuchania i mówienia.
6. **Świadomość egzaminacyjna:** Przygotowanie do egzaminu polega na zdobywaniu wiedzy o strukturze egzaminu, wymogach oceniania i strategiach egzaminacyjnych, które mogą pomóc w osiągnięciu lepszych wyników. W ogólnym uczeniu się języka polskiego, choć ważne jest monitorowanie postępów, większy nacisk kładzie się na swobodne i naturalne używanie języka.
7. **Ograniczenia czasowe:** Przygotowanie do egzaminu wymaga ścisłego przestrzegania limitu czasu na każde zadanie egzaminacyjne. Ogólne uczenie się języka polskiego skupia się przede wszystkim na wykonaniu zadania.
8. **Ocena i wyniki:** Przygotowanie do egzaminu wiąże się z ocenianiem i uzyskiwaniem wyników, które mają znaczenie dla dalszej ścieżki edukacyjnej. Ogólne uczenie się języka polskiego może być bardziej skoncentrowane na indywidualnym postępie i rozwijaniu umiejętności bez nacisku na ocenę.
9. **Skupienie na egzaminie:** Przygotowanie do egzaminu prowadzi do koncentracji na konkretnych zagadnieniach, które będą miały znaczenie na egzaminie. Ogólne uczenie się języka polskiego może być bardziej zróżnicowane i elastyczne, obejmując szeroki zakres tematów i umiejętności językowych.
10. **Umiejętności egzaminacyjne:** Przygotowanie do egzaminu obejmuje rozwijanie umiejętności typowo egzaminacyjnych, takich jak analiza tekstów, interpretacja zadań, skracanie odpowiedzi itp. Ogólne uczenie się języka polskiego skupia się na ogólnych umiejętnościach komunikacyjnych i zrozumieniu języka w różnych kontekstach.

10 ODPOWIEDZI NA PYTANIA, KTÓRE ZADA UCZEŃ PRZED EGZAMINEM

- 1. Pytanie:** Jakie są konkretne wymagania egzaminacyjne dotyczące języka polskiego?
Odpowiedź: Wymagania egzaminacyjne są określone przez odpowiednią organizację egzaminacyjną. Można je znaleźć w podręczniku egzaminacyjnym lub na stronie internetowej instytucji odpowiedzialnej za egzamin, np. <https://www.aqa.org.uk/news/exam-results-2023-how-they-will-be-graded>.
- 2. Pytanie:** Jak mogę najlepiej przygotować się do egzaminu z języka polskiego?
Odpowiedź: Skuteczne przygotowanie obejmuje regularne ćwiczenia gramatyczne, czytanie polskiej literatury, słuchanie i oglądanie materiałów w języku polskim, a także rozwiązywanie testów i zadań egzaminacyjnych.
- 3. Pytanie:** Jakie są najważniejsze umiejętności, na których powinienem się skoncentrować podczas przygotowań do egzaminu?
Odpowiedź: To przede wszystkim czytanie ze zrozumieniem, rozumienie ze słuchu, pisanie, mówienie, gramatyka i słownictwo. Skoncentruj się na rozwijaniu każdej z tych umiejętności w trakcie nauki.
- 4. Pytanie:** Czy istnieją jakieś szczególne tematy, na które powinienem zwrócić uwagę podczas przygotowań?
Odpowiedź: W zależności od egzaminu mogą istnieć określone tematy lub zagadnienia, które są często poruszane. Ważne jest, aby zapoznać się z materiałami egzaminacyjnymi i zwrócić uwagę na często występujące tematy.
- 5. Pytanie:** Jakie są najlepsze strategie, aby efektywnie radzić sobie z zadaniami egzaminacyjnymi?
Odpowiedź: Na pewno kluczowa jest praktyka. Rozwiązuj różne rodzaje zadań egzaminacyjnych, poznaj strategie efektywnego zarządzania czasem, dokładnie czytaj instrukcje i rozwijaj umiejętność skoncentrowanego i zorganizowanego myślenia.

6. **Pytanie:** Czy istnieją zasoby online lub podręczniki, które mogą mi pomóc w przygotowaniach do egzaminu?
Odpowiedź: Tak, istnieje wiele zasobów dostępnych online, takich jak testy, podręczniki, materiały audio i wideo, które mogą pomóc w przygotowaniach. Możesz również skonsultować się z nauczycielem lub biblioteką szkolną.
7. **Pytanie:** Jak mogę ocenić swoje postępy i sprawdzić, czy jestem gotowy do egzaminu?
Odpowiedź: Ocena swoich postępów i gotowości do egzaminu GCSE z języka polskiego wymaga świadomego i systematycznego podejścia. Oto kilka sposobów, które pomogą Ci ocenić swoje umiejętności i przygotowanie do egzaminu:
- a) **Samooceń:** Regularnie dokonuj samooceny swoich umiejętności językowych. Zastanów się, jak dobrze radzisz sobie ze słuchaniem, czytaniem, mówieniem i pisanem po polsku. Oceniaj swoje postępy i zidentyfikuj obszary, które wymagają dodatkowej pracy.
  - b) **Przykładowe testy:** Skorzystaj z dostępnych materiałów egzaminacyjnych, takich jak przykładowe testy z poprzednich lat. Rozwiąż je, aby zobaczyć, jak sobie radzisz z typowymi zadaniami egzaminacyjnymi, i zorientować się, jakie jeszcze umiejętności wymagają poprawy.
  - c) **Zadania egzaminacyjne:** Zapoznaj się z rodzajem zadań, które pojawiają się na egzaminie GCSE z języka polskiego. Wykonaj je i oceń swoje wyniki.
  - d) **Testy *mock*:** Jeśli masz taką możliwość, weź udział w testach próbnych (tzw. *mock exams*), które organizowane są w szkołach przed właściwym egzaminem. To doskonała okazja, aby zobaczyć, jak sobie radzisz podczas egzaminu w warunkach zbliżonych do rzeczywistych.
  - e) **Praktyka w mówieniu:** Ćwicz komunikację w języku polskim z nauczycielem, kolegami lub rodziną. Próbuj używać języka polskiego w różnych sytuacjach i rozmowach, aby zwiększyć swój komfort w mówieniu.
  - f) **Oceniaj swoje teksty:** Jeśli masz pracę domową lub zadanie pisemne, poproś nauczyciela o ocenę i szczegółową informację zwrotną dotyczącą twojego tekstu. To pomoże Ci ustalić, jak możesz poprawić prace pisemne.
  - g) **Różnorodne materiały:** Czytaj różnorodne materiały w języku polskim, takie jak artykuły, książki czy teksty literackie. To rozwinie Twoje słownictwo i rozumienie języka w różnych kontekstach.
  - h) **Kontakt z nauczycielem:** Jeśli masz wątpliwości lub pytania dotyczące swoich postępów, porozmawiaj z nauczycielem języka polskiego. Może Ci on przekazać cenne wskazówki i porady.
  - i) **Powtórki:** Regularnie powtarzaj materiał, który już przerobiłeś, aby utrwalić swoją wiedzę i ćwiczyć umiejętności.
  - j) **Cierpliwość i determinacja:** Pamiętaj, że nauka języka wymaga czasu i wysiłku. Bądź cierpliwy i nie poddawaj się. Staraj się systematycznie pracować nad swoimi umiejętnościami i postępować krok po kroku w przygotowaniach do egzaminu. Regularna praktyka, rozwiązywanie zadań egzaminacyjnych i ciągła ocena swoich postępów są kluczowe w skutecznym przygotowaniu się do egzaminu GCSE z języka polskiego.

8. **Pytanie:** Jakie są najczęstsze błędy, które uczniowie popełniają na egzaminie z języka polskiego, i jak ich uniknąć?
Odpowiedź: Do najczęstszych błędów zaliczamy nieprecyzyjne czytanie instrukcji, niedokładne zrozumienie pytania, brak skupienia na szczegółach, słabe zarządzanie czasem i niewystarczającą praktykę przed egzaminem. Unikanie tych błędów wymaga uważnego czytania, koncentracji i regularnej pracy nad umiejętnościami egzaminacyjnymi.
9. **Pytanie:** Jak mogę zminimalizować stres i napięcie związane z egzaminem?
Odpowiedź: Istnieje wiele strategii radzenia sobie ze stresem. Istotną rolę odgrywa w nich zdrowy styl życia, odpowiednie planowanie czasu, techniki relaksacyjne, pozytywne myślenie i wsparcie emocjonalne ze strony rodziny i przyjaciół. Znalezienie sposobów, które działają na Ciebie, pomoże Ci zmniejszyć stres i skupić się na egzaminie.
10. **Pytanie:** Jakie są możliwości kontynuowania nauki języka polskiego po zdaniu egzaminu GCSE?
Odpowiedź: Po zdaniu egzaminu GCSE z języka polskiego istnieje możliwość kontynuowania nauki języka na poziomie A-level (matura) lub w innych programach edukacyjnych. Możesz rozważyć kursy językowe, studia na kierunkach związanych z językami lub korzystanie z różnorodnych zasobów online, aby dalej rozwijać umiejętności językowe.

10 POMYSŁÓW NA WPROWADZENIE PRAKTYKI EGZAMINACYJNEJ NA LEKCJACH JĘZYKA POLSKIEGO JAKO ODZIEDZICZONEGO

1. **Rozwiązywanie testów praktycznych:** Przygotuj zbiór testów podobnych do tych, które uczniowie będą musieli rozwiązać na egzaminie. Zorganizuj regularne sesje

- rozwiązywania testów w klasie, aby uczniowie mieli okazję zapoznać się z formą pytań i trenować swoje umiejętności egzaminacyjne.
- 2. Analiza i omawianie zadań egzaminacyjnych:** Razem z uczniami przeanalizuj zadania egzaminacyjne, aby zrozumieć, jak interpretować pytania, jakie umiejętności są wymagane i jak udzielać odpowiedzi. Omawiaj różne strategie podejścia do różnych typów zadań.
  - 3. Czytanie ze zrozumieniem:** Zaproponuj do czytania różne teksty podobne do tych, które mogą pojawić się na egzaminie. Uczniowie powinni ćwiczyć czytanie ze zrozumieniem, wydobywanie kluczowych informacji, rozumienie kontekstu i analizowanie treści. Zadania takie znajdziesz w podręczniku.
  - 4. Pisanie zgodnie z wymaganiami egzaminacyjnymi:** Skup się na różnych typach zadań pisemnych, takich jak wypracowania, opisy, recenzje czy artykuły. Wyjaśnij uczniom, jakie są oczekiwania co do struktury, stylu, słownictwa i gramatyki w tych rodzajach zadań. Przykłady znajdziesz w podręczniku.
  - 5. Rozumienie ze słuchu:** Przygotuj nagrania dźwiękowe lub filmy w języku polskim, które będą testować sprawność słuchania. Uczniowie powinni słuchać uważnie i odpowiadać na pytania związane z nagraniami.
  - 6. Ćwiczenia gramatyczne:** Skoncentruj się na różnych zagadnieniach gramatycznych, które są często testowane na egzaminach. Przygotuj ćwiczenia, które pomogą uczniom w utrwalaniu i stosowaniu gramatyki w praktyce.
  - 7. Praca w parach lub grupach:** Zorganizuj ćwiczenia i zadania egzaminacyjne, które uczniowie będą wykonywać w parach lub grupach. W ten sposób będą mieli okazję ćwiczyć umiejętność komunikacji, współpracy i rozwiązywania problemów związanych z egzaminem.
  - 8. Symulacje egzaminacyjne:** Organizuj symulacje egzaminacyjne, w których uczniowie będą mieli okazję przećwiczyć cały proces egzaminacyjny – od odczytania instrukcji do udzielenia odpowiedzi. Naucz ich, jak skutecznie zarządzać czasem.
  - 9. Analiza przykładowych odpowiedzi:** Przedstaw uczniom przykładowe odpowiedzi na zadania egzaminacyjne i omówcie je razem. Porównaj mocne i słabe strony każdej odpowiedzi, wyjaśniając, które elementy są istotne w poprawnej odpowiedzi. Uczniowie mogą także samodzielnie oceniać odpowiedzi i wskazywać, co można by poprawić.
  - 10. Indywidualne sesje konsultacyjne:** Zorganizuj indywidualne sesje konsultacyjne, podczas których uczniowie mogą zadawać pytania dotyczące egzaminu lub prosić o pomoc w konkretnych obszarach, z którymi mają trudności. Udzielaj im wskazówek, dawaj informację zwrotną i zapewnij dodatkowy materiał do nauki, aby mogli skutecznie przygotować się do egzaminu.

Praktyka egzaminacyjna powinna być zróżnicowana i dostosowana do potrzeb uczniów, tak by mogli oswoić się z formą egzaminu, zdobyć pewność siebie i rozwijać swoje umiejętności egzaminacyjne. Przykłady wszystkich omówionych ćwiczeń znajdują się w podręczniku *Język, tożsamość, kultura. Wśród młodzieży polonijnej w Wielkiej Brytanii*.

10 TECHNIK NAUCZANIA, KTÓRE MOGĄ BYĆ POMOĆNE PODCZAS PRZYGOTOWANIA UCZNIĄ DO EGZAMINU GCSE

1. **Analiza struktury egzaminu:** Zapoznaj się ze strukturą egzaminu, aby zrozumieć, jakie umiejętności i treści są wymagane. Dostosuj swoje lekcje do tych wymagań, tak by uczniowie mieli pełne zrozumienie materiału egzaminacyjnego.
2. **Organizacja lekcji w porządku tematycznym:** Podziel materiał na bloki tematyczne, aby ułatwić uczenie się i zauważenie powiązań między różnymi zagadnieniami. To pomaga w budowaniu spójnej wiedzy i rozwija umiejętność łączenia informacji.
3. **Aktywne uczestnictwo:** Mobilizuj uczniów do aktywnego uczestnictwa w lekcji. Zadawaj pytania, prowadź dyskusje, zachęcaj do zadawania pytań i rozwiązywania problemów. To pomaga w pogłębianiu zrozumienia i rozwijaniu umiejętności analitycznych.
4. **Ćwiczenia praktyczne:** Zapewnij uczniom możliwość rozwiązywania zadań praktycznych, które odzwierciedlają formę egzaminu. Może to być rozwiązywanie testów, pisanie wypracowań, analizę tekstów czy rozwiązywanie zadań matematycznych.
5. **Indywidualne wsparcie:** Zapewnij czas na indywidualne konsultacje z uczniami, aby móc dostosować naukę do ich indywidualnych potrzeb. Udzielaj dodatkowych wyjaśnień, udostępniaj nadprogramowe materiały i monitoruj postępy uczniów.

6. **Powtórki i podsumowania:** Regularnie powtarzaj wcześniej przerobiony materiał, aby ugruntować wiedzę uczniów. Organizuj sesje rekapitulacyjne, w których uczniowie mogą przeglądać kluczowe zagadnienia i zadawać pytania dotyczące materiału.
7. **Przykłady z życia codziennego:** Stosuj przykłady z życia codziennego, które mają zastosowanie w omawianych zagadnieniach. Pokaż, jak te treści są praktycznie wykorzystywane, aby uczniowie mogli lepiej zrozumieć ich znaczenie i zastosowanie.
8. **Zadania domowe:** Zadawaj regularnie zadania domowe, które odzwierciedlają formę egzaminu. To umożliwi uczniom samodzielną pracę nad materiałem i rozwijanie umiejętności samodyscypliny.
9. **Testy diagnostyczne:** Przeprowadzaj regularne testy diagnostyczne, aby ocenić postępy uczniów i określić obszary, które wymagają powtórzenia.
10. **Przykłady i wzorce odpowiedzi:** Przedstaw uczniom przykłady najbardziej trafnych odpowiedzi na zadania egzaminacyjne. Omów szczegółowo, dlaczego te odpowiedzi są poprawne i jakie elementy powinny być uwzględnione. Zachęcaj uczniów do analizy i porównywania swoich własnych odpowiedzi z przykładami, aby doskonalić swoje umiejętności egzaminacyjne.

Dostarczając uczniom wzorców odpowiedzi, pomożesz im zrozumieć oczekiwania egzaminacyjne, poprawić swoje umiejętności pisania i prezentacji, a także dostarczysz im klarowne wskazówki dotyczące tego, jak osiągnąć wysokie wyniki na egzaminie GCSE. Przykłady wszystkich omówionych technik znajdują się w podręczniku *Język, tożsamość, kultura. Wśród młodzieży polonijnej w Wielkiej Brytanii*.

10 TECHNIK UCZENIA SIĘ PODCZAS PRZYGOTOWANIA DO EGZAMINU GCSE (DLA UCZNIĄ)

1. **Utwórz plan nauki:** Opracuj harmonogram nauki, uwzględniając regularne sesje uczenia się i powtórki. Podziel materiał na mniejsze części i ustal konkretne cele na każdą sesję.
2. **Ucz się w grupie:** Twórz grupy z innymi uczniami przygotowującymi się do egzaminu. Wspólnie rozwiązujcie zadania, omawiajcie materiał i wzajemnie się motywujcie.
3. **Wykorzystaj różnorodne materiały:** Korzystaj z różnych źródeł materiałów, takich jak podręczniki, zeszyty ćwiczeń, filmy, nagrania dźwiękowe, artykuły i zasoby online. To pozwoli ci na lepsze zrozumienie i utrwalenie materiału.
4. **Notuj ważne informacje:** Twórz notatki podczas nauki, skupiając się na kluczowych informacjach, wzorach i regułach gramatycznych. Pisanie notatek pomaga w zapamiętywaniu i organizowaniu wiedzy.
5. **Odpowiadaj na pytania:** Samodzielnie twórz pytania związane z materiałem i udzielaj na nie odpowiedzi. To aktywne przetwarzanie informacji pomaga w utrwaleniu wiedzy i przygotowuje do pytań egzaminacyjnych.
6. **Wykorzystaj techniki pamięciowe:** Stosuj różne techniki pamięciowe, takie jak skojarzenia, powtórki, mapy myśli czy mnemotechniki, aby zapamiętać słownictwo, zasady gramatyczne i inne elementy materiału.
7. **Powtarzaj regularnie:** Regularnie powtarzaj wcześniej przerobiony materiał, aby utrwalać wiedzę. Wykorzystaj technikę powtórek krótkoterminowych i długoterminowych, np. poprzez cykliczne powtarzanie materiału w określonych odstępach czasowych.
8. **Rozwiązuj zadania egzaminacyjne:** Skup się na rozwiązywaniu różnych typów zadań, które mogą pojawić się na egzaminie. Praktyka pozwoli ci na lepsze zrozumienie formatu zadań, rozwijanie umiejętności egzaminacyjnych i budowanie pewności siebie.
9. **Używaj języka polskiego w praktyce:** Stosuj język polski w praktyce na co dzień. Czytaj polskie książki, słuchaj audycji radiowych lub podcastów, oglądaj filmy i seriale w języku polskim, a także rozmawiaj z innymi osobami w języku polskim.
10. **Monitoruj postępy i oceniaj się:** Regularnie sprawdzaj swoje postępy, wykonując minitesty.

10 STRATEGII I AKTYWNOŚCI, KTÓRE MOGĄ POMÓC W PRZYGOTOWANIU MŁODZIEŻY DO EGZAMINU

1. **Plan nauki:** Pomóż młodzieży opracować plan nauki, uwzględniający regularne sesje uczenia się, powtórki i zadania domowe. Dzięki temu będą mieli strukturę i klarowny plan działania.
2. **Przykładowe pytania i zadania:** Omawiaj przykładowe pytania i zadania egzaminacyjne, aby młodzież była zaznajomiona z ich formatem i oczekiwaniami egzaminatorów. Przećwicz rozwiązywanie tych zadań, aby uczniowie nabrali pewności i zdobyli umiejętności egzaminacyjne.
3. **Sesje powtórkowe:** Regularnie organizuj sesje powtórkowe, podczas których młodzież może przeglądać wcześniej omawiany materiał i utralać wiedzę. Wykorzystuj różnorodne metody powtórki, takie jak quizy, gry dydaktyczne czy konkursy.
4. **Grupowa praca nad notatkami:** Zachęcaj młodzież do tworzenia grupowych notatek. Dzięki temu mogą się dzielić wiedzą, uzupełniać braki w informacjach i wzajemnie pomagać sobie w zrozumieniu materiału.
5. **Debaty i dyskusje:** Organizuj debaty i dyskusje na temat zagadnień związanych z egzaminem. To pozwoli młodzieży rozwijać umiejętność logicznego myślenia, argumentacji i obrony swojego stanowiska.
6. **Role-play i symulacje:** Stwórz sytuacje symulacyjne, w których młodzież może odgrywać role i rozwiązywać problemy związane z egzaminem. Na przykład można symulować sytuację pisania wypracowania lub udzielania odpowiedzi na pytania ustne.
7. **Notatki-ściągawki:** Zachęć młodzież do opracowania notatek-ściągawek, które zawierają najważniejsze informacje, wzory czy kluczowe definicje. Opracowanie ściągawek pomaga w przyswojeniu i utrwaleniu wiedzy.
8. **Testy diagnostyczne:** Regularnie przeprowadzaj testy diagnostyczne, aby ocenić postępy młodzieży i zidentyfikować obszary, które wymagają dodatkowej pracy. Wykorzystaj wyniki testów do personalizacji nauki i dostosowania materiału do indywidualnych potrzeb.
9. **Wykorzystywanie technologii:** Wykorzystaj technologie, takie jak interaktywne zasoby online, aplikacje mobilne czy platformy edukacyjne, aby umożliwić młodzieży samodzielną pracę i powtórki.
10. **Szkolenia z technik egzaminacyjnych:** Przeprowadź szkolenie z technik egzaminacyjnych, takich jak skuteczne zarządzanie czasem, analiza pytania, planowanie odpowiedzi, organizacja tekstu pisemnego czy wykorzystywanie kluczowych słów i wyrażzeń. Naucz uczniów strategii, które pomogą im skutecznie radzić sobie z różnymi typami zadań egzaminacyjnych.

Podczas zajęć możesz omówić przykłady technik egzaminacyjnych, przedstawiać wzorce odpowiedzi i prowadzić symulacje egzaminacyjne. Zapewnienie młodzieży narzędzi i strategii, które pomogą im w radzeniu sobie z presją egzaminacyjną i efektywnym prezentowaniu swojej wiedzy, jest kluczowe dla sukcesu na egzaminie.

10 ĆWICZEŃ, KTÓRE MOGĄ POMÓC W PRZYGOTOWANIU DO EGZAMINU ZE SŁUCHANIA

1. **Autentyczne nagrania:** Przygotuj różne autentyczne nagrania, takie jak wywiady, wiadomości, dialogi czy prezentacje, których uczniowie będą słuchać, a potem odpowiedzą na pytania dotyczące treści.
1. **Ćwiczenia z rozpoznawania dźwięków:** Przygotuj serię krótkich dźwięków lub fragmentów muzyki. Uczniowie będą mieli za zadanie zidentyfikować, co zostało im puszczane.
2. **Zadania polegające na uzupełnianiu luk:** Przygotuj nagrania oraz teksty do nich, w których część informacji jest pominięta. Uczniowie muszą uzupełnić luki w tekście na podstawie tego, co usłyszeli.
3. **Pytania krótkiej odpowiedzi:** Przygotuj serię pytań, na które uczniowie muszą udzielić krótkiej odpowiedzi na podstawie tego, co usłyszeli.
4. **Rekonstrukcja dialogów:** Przygotuj nagrania dialogów, które zostały przemieszane. Uczniowie muszą odtworzyć prawidłową kolejność wypowiedzi w dialogu.
5. **Tłumaczenie ustne:** Przygotuj nagrania w języku źródłowym, a uczniowie będą mieli za zadanie przetłumaczyć je ustnie na język docelowy.
6. **Analiza treści:** Po odtworzeniu nagrania uczniowie mają odpowiedzieć na pytania dotyczące głównych punktów, szczegółów i informacji zawartych w nagraniu.
7. **Zadania dotyczące intencji mówcy:** Uczniowie mają rozpoznać intencję mówcy, a więc określić, czy to jest informowanie, przekonywanie, rozrywka itp., na podstawie tego, co usłyszeli.
8. **Reagowanie na nagranie:** Po odtworzeniu nagrania uczniowie odgrywają scenki lub odpowiadają na pytania, pokazując, że zrozumieli treść i potrafią na nią reagować.

9. **Nagrania do samodzielnego słuchania:** Zachęć uczniów do słuchania autentycznych nagrań w języku docelowym poza lekcjami, np. podcastów, piosenek czy audiobooków. Następnie można omówić treść nagrania na lekcji i sprawdzić stopień jego zrozumienia.

Przykłady wszystkich omówionych ćwiczeń znajdują się w podręczniku *Język, tożsamość, kultura. Wśród młodzieży polonijnej w Wielkiej Brytanii*.

10 ĆWICZEŃ, KTÓRE UCZEŃ MOŻE WPROWADZIĆ W PRZYGOTOWANIU DO EGZAMINU ZE SŁUCHANIA

1. **Słuchanie nagranych dialogów:** Słuchaj różnych nagrań dialogów w języku docelowym i próbuj zrozumieć, co mówią rozmówcy. Skup się na rozpoznawaniu słów, zrozumieniu kontekstu i głównych punktów rozmowy.
2. **Słuchanie wiadomości lub krótkich komunikatów:** Słuchaj krótkich wiadomości lub komunikatów w języku docelowym i stwórz notatki dotyczące kluczowych informacji zawartych w nagraniu.
3. **Słuchanie wywiadów:** Słuchaj nagranych wywiadów w języku docelowym i próbuj zrozumieć, co mówią rozmówcy. Skup się na zrozumieniu kontekstu, intencji i emocji wyrażanych przez mówców.
4. **Słuchanie prezentacji lub wykładów:** Słuchaj nagranych prezentacji lub wykładów w języku docelowym i próbuj zrozumieć, co przekazuje mówca. Skup się na kluczowych punktach, argumentacji i głównych ideach.
5. **Słuchanie piosenek lub audycji radiowych:** Słuchaj piosenek lub audycji radiowych w języku docelowym i stwórz notatki dotyczące tekstów piosenek lub kluczowych informacji zawartych w audycji.
6. **Słuchanie nagranych instrukcji:** Słuchaj nagranych instrukcji w języku docelowym i próbuj zrozumieć, jakie czynności należy wykonać. Skup się na słowach kluczowych i wyrażeniach związanych z danymi instrukcjami.
7. **Słuchanie podcastów:** Słuchaj podcastów w języku docelowym na różnorodne tematy i stwórz notatki dotyczące kluczowych informacji zawartych w nagraniu.
8. **Słuchanie nagranych dyskusji:** Słuchaj nagranych dyskusji w języku docelowym i próbuj zrozumieć różne punkty widzenia i argumenty uczestników dyskusji.
9. **Słuchanie audycji radiowych z quizami:** Słuchaj audycji radiowych z quizami w języku docelowym i stwórz notatki dotyczące pytań i odpowiedzi.
10. **Słuchanie audiobooków:** Słuchaj audiobooków w języku docelowym i stwórz notatki dotyczące fabuły, bohaterów i kluczowych wydarzeń.

Przykłady wielu omówionych ćwiczeń znajdują się w podręczniku *Język, tożsamość, kultura. Wśród młodzieży polonijnej w Wielkiej Brytanii*.

10 TECHNIK, KTÓRE NAUCZYCIEL MOŻE ZASTOSOWAĆ W CELU ROZWINIĘCIA U UCZNIÓW UMIEJĘTNOŚCI SŁUCHANIA NAGRAŃ EGZAMINACYJNYCH NA POZIOMIE GCSE

1. **Prezentacja celów:** Nauczyciel powinien jasno przedstawić uczniom cele lekcji, czyli powiedzieć, jakie umiejętności słuchania mają rozwijać oraz czego mogą się spodziewać podczas słuchania nagrań egzaminacyjnych.
2. **Wstępne aktywizowanie słownictwa:** Przed rozpoczęciem słuchania nauczyciel może wprowadzić nowe słownictwo związane z tematem nagrań egzaminacyjnych. Uczniowie zapoznają się w ten sposób z kluczowymi słowami i wyrażeniami, które mogą wystąpić w nagraniach.
3. **Praktyka rozpoznawania głosów:** Zadaniem nauczyciela jest umożliwienie uczniom wysłuchania tekstów z różnorodności głosami. W tym celu można zaprosić gości, korzystać z nagrań ze zróżnicowanymi akcentami lub prowadzić dialogi z uczniami.
4. **Ćwiczenia przed słuchaniem:** Nauczyciel może przeprowadzić ćwiczenia przygotowujące uczniów do słuchania, m.in. zapoznać ich z pytaniem lub zadaniem przed odtworzeniem nagrania. Uczniowie mogą przeczytać pytania lub krótkie wypowiedzi, aby zrozumieć, o czym będzie nagranie i czego należy się spodziewać.
5. **Skupienie na kluczowych informacjach:** Nauczyciel może zwracać uwagę uczniom na kluczowe informacje, takie jak daty, miejsca, nazwy lub szczegóły dotyczące postaci, które mogą być istotne dla zrozumienia nagrania. Dobrą metodą jest zachęcanie uczniów do notowania tych informacji podczas słuchania.
6. **Zastosowanie strategii słuchania aktywnego:** Nauczyciel może uczyć uczniów strategii słuchania aktywnego, takich jak podkreślanie istotnych słów, notowanie skrótów lub robienie notatek w formie diagramów. To pomaga uczniom skupić się na słuchanym materiale i utrzymać w pamięci skrótową wersję informacji.
7. **Powtarzanie nagrania:** Nauczyciel powinien zapewnić powtórzenie nagrania, aby umożliwić uczniom ponowne wysłuchanie i zrozumienie treści. To daje im szansę uzupełnienia brakujących informacji oraz pozbycia się wątpliwości.
8. **Ćwiczenia rozumienia ogólnego:** Nauczyciel może przedstawić uczniom pytania dotyczące ogólnego zrozumienia nagrania, a więc np. głównej myśli lub przesłania przekazywanego przez mówcę. Uczniowie będą musieli skoncentrować się na istotnych informacjach i wyciągnąć wnioski na podstawie tego, co usłyszeli.
9. **Ćwiczenia rozumienia szczegółowego:** Nauczyciel może zaproponować uczniom pytania dotyczące szczegółów zawartych w nagraniu. Mogą to być pytania o konkretne informacje, dane liczbowe, daty lub inne szczegóły, których podanie wymaga uważnego słuchania i skoncentrowania się na detalu.
10. **Dyskusje i podsumowanie:** Po odtworzeniu nagrania nauczyciel może prowadzić dyskusję z uczniami, podczas której będą oni mogli podzielić się swoimi spostrzeżeniami, wnioskami i pytaniami dotyczącymi nagrania. Nauczyciel może również podsumować treść nagrania, podkreślając kluczowe punkty i związki między nimi.

Przykłady wielu omówionych ćwiczeń znajdują się w podręczniku *Język, tożsamość, kultura. Wśród młodzieży polonijnej w Wielkiej Brytanii*.

10 ĆWICZEŃ PRZYGOTOWUJĄCYCH DO EGZAMINU USTNEGO Z JĘZYKA POLSKIEGO NA EGZAMINIE GCSE:

1. **Dyskusje w grupach:** Organizuj dyskusje w grupach na tematy związane z egzaminem. Uczniowie będą mieli dzięki temu okazję rozmawiać i argumentować swoje stanowisko w języku polskim.
2. **Prezentacje ustne:** Poproś uczniów, aby przygotowali krótkie prezentacje na wybrany temat. Mogą one dotyczyć książki, filmu, wydarzenia historycznego lub innego zagadnienia związanego z językiem polskim.
3. **Pytania i odpowiedzi:** Przeprowadzaj sesje pytań i odpowiedzi, w których uczniowie odpowiadają na pytania dotyczące różnych aspektów języka polskiego, takich jak gramatyka, słownictwo, literatura, kultura itp.
4. **Role-play:** Inicjuj sytuacje, w których uczniowie odgrywają różne role i komunikują się w języku polskim. Może to być rozmowa w restauracji, w sklepie, na lotnisku itp.
5. **Analiza tekstów:** Zadawaj pytania dotyczące różnych tekstów, takich jak wiersze, fragmenty prozy, artykuły prasowe itp. Zadaniem uczniów będzie zanalizować tekst, zrozumieć jego główne przesłanie i omówić go ustnie.
6. **Debaty:** Organizuj debaty dotyczące różnych tematów związanych z językiem polskim, takich jak zachowania kulturowe, edukacja, literatura itp. Uczniowie będą mieli okazję wyrazić swoje opinie i argumentować swoje stanowisko.
7. **Krytyczna analiza filmów lub utworów literackich:** Oglądaj filmy lub czytaj utwory literackie w języku polskim, a następnie prowadź dyskusje na temat ich treści, stylu, występujących w nich postaci itp.
8. **Improwizacje:** Zachęcaj uczniów do improwizowania scenek lub dialogów w języku polskim. To pomoże im w płynnym komunikowaniu się i wykorzystywaniu języka w praktyce.
9. **Przygotowanie notatek:** Poproś uczniów o przygotowanie notatek na określone tematy, a następnie o przedstawienie ich ustnie. To pomoże im w skupieniu się na kluczowych punktach i rozwinięciu umiejętności organizacji myśli.
10. **Analiza wywiadów lub materiałów audiowizualnych:** Słuchaj z uczniami nagranych wywiadów lub oglądajcie materiały audiowizualne związane z językiem polskim. Uczniowie będą musieli analizować treść i rozumieć przekaz.

Przykłady większości omówionych ćwiczeń znajdują się w podręczniku *Język, tożsamość, kultura. Wśród młodzieży polonijnej w Wielkiej Brytanii*.

10 STRATEGII, KTÓRE NAUCZYCIEL MOŻE ZASTOSOWAĆ W CELU PRZYGOTOWANIA UCZNIÓW DO OPISU ZDJĘCIA NA EGZAMINIE USTNYM

1. **Analiza wizualna:** Poproś uczniów, aby dokładnie przyjrzeni się zdjęciu, zwracając uwagę na szczegóły, kolory, postacie, tło itp. Zachęć ich do opisanego tego, co widzą, z użyciem bogatego słownictwa.
2. **Opis sekwencji:** Poproś uczniów, aby opisali, co dzieje się na zdjęciu krok po kroku. Mogą opowiadać o wydarzeniach, interakcjach między postaciami, zmianach w otoczeniu itp.

3. **Używanie zmysłów:** Zachęć uczniów do wykorzystania swoich zmysłów przy opisywaniu zdjęcia. Mogą mówić o kolorach, dźwiękach, zapachach, teksturach związanych z obrazem.
4. **Wykorzystywanie porównań i metafor:** Zachęć uczniów do twórczego opisu, z zastosowaniem porównań i metafor. Mogą porównywać elementy na zdjęciu do czegoś innego lub stosować metaforyczne opisy, aby wzbogacić swoją umiejętność pisania.
5. **Opis emocji:** Poproś uczniów, aby zastanowili się, jakie emocje wywołuje w nich przedstawione zdjęcie. Mogą opisać swoje emocje, a także spróbować zinterpretować emocje postaci widocznych na obrazie.
6. **Budowanie narracji:** Poproś uczniów, aby opracowali narrację na podstawie zdjęcia. Mogą tworzyć historie związane z postaciami i wydarzeniami widocznymi na obrazie, rozwijając narrację w sposób logiczny i interesujący.
7. **Powiązanie z własnym doświadczeniem:** Poproś uczniów, aby znaleźli powiązania między zdjęciem a ich własnym doświadczeniem. Mogą opisać, jakie są podobieństwa lub różnice między sytuacją na zdjęciu a tym, co sami przeżyli.
8. **Czasowe odniesienia:** Zachęć uczniów do wykorzystania czasowych odniesień, takich jak opisywanie przeszłych wydarzeń, przedstawianie aktualnej sytuacji widocznej na zdjęciu lub prognozowanie przyszłych wydarzeń związanych z obrazem. To pomoże im uchwycić aspekt czasowy i zwiększyć różnorodność swojego opisu.
9. **Użycie przydatnych zwrotów:** Zaproponuj uczniom listę przydatnych zwrotów, których mogą używać podczas opisywania zdjęcia, takich jak: „Na pierwszym planie widzę...”, „W tle można zauważyć...”, „Przyciąga moją uwagę...”, „Wydaje mi się, że...”. Uczniowie mogą wykorzystywać te zwroty, aby strukturyzować swój opis.
10. **Indywidualne i zbiorowe analizy:** Po napisaniu opisów zdjęć zapewnij czas na indywidualne analizy dokonane przez uczniów oraz na dyskusje grupowe. Uczniowie mogą dzielić się swoimi spostrzeżeniami, porównywać różne podejścia i uczyć się od siebie nawzajem.

Przykłady większości omówionych ćwiczeń znajdują się w podręczniku *Język, tożsamość, kultura. Wśród młodzieży polonijnej w Wielkiej Brytanii*.

10 ĆWICZEŃ, KTÓRE NAUCZYCIEL MOŻE ZASTOSOWAĆ W CELU PRZYGOTOWANIA UCZNIÓW DO EGZAMINU PISEMNEGO

1. **Praktyka pisania zadań:** Zapewnij uczniom regularne rozwiązywanie zadań pisemnych, które obowiązują na egzaminie. Może to być np. pisanie krótkich esejów lub odpowiedzi na pytania.
2. **Analiza przykładowych zadań:** Przeanalizuj przykładowe zadania egzaminacyjne wraz z uczniami, omawiając ich strukturę, wymagania, kluczowe słowa i oczekiwane odpowiedzi.
3. **Ćwiczenia dotyczące organizacji tekstu:** Ucz uczniów organizacji tekstu, pomagając im tworzyć plany pisemne, opracowywać wstępy, rozwijać argumenty i tworzyć zwarte oraz spójne zakończenia.
4. **Korygowanie błędów gramatycznych:** Skup się na identyfikacji i korygowaniu błędów gramatycznych w pisemnych pracach uczniów. Omów popularne błędy i udzielaj wyjaśnień dotyczących gramatyki.
5. **Ćwiczenia dotyczące wzbogacania słownictwa:** Wprowadzaj ćwiczenia mające na celu rozwinięcie słownictwa uczniów, takie jak przygotowywanie opisów, używanie synonimów i antonimów, tworzenie list słów związanych z danym tematem.
6. **Szybkie pisanie:** Zorganizuj ćwiczenia z szybkiego pisania, w których uczniowie muszą napisać krótkie teksty w określonym czasie. To pomoże im w budowaniu umiejętności pisania na czas.
7. **Praktyka redagowania:** Namów uczniów do redagowania i poprawiania swoich pisemnych prac, podkreślając znaczenie sprawdzania pracy pisemnej pod kątem poprawnego wyrażania myśli.
8. **Zadania oparte na analizie tekstu:** Daj uczniom teksty do przeczytania, a następnie poproś ich o analizę, interpretację i reakcję na te teksty w pisemnej formie. To pomoże w rozwijaniu umiejętności czytania ze zrozumieniem i pisania.
9. **Pisanie listów lub e-maili:** Poproś uczniów, aby napisali listy lub e-maile na określone tematy lub do konkretnych odbiorców. Skup się na poprawnej strukturze, języku formalnym lub nieformalnym i odpowiednich zwrotach.
10. **Odpowiedzi na pytania egzaminacyjne:** Zapewnij uczniom zestawy pytań egzaminacyjnych i poproś ich o napisanie odpowiedzi. Sprawdź je pod kątem wymagań egzaminacyjnych.

Przykłady wszystkich omówionych ćwiczeń znajdują się w podręczniku *Język, tożsamość, kultura. Wśród młodzieży polonijnej w Wielkiej Brytanii*.

10 POMYSŁÓW NA UDZIELANIE UCZNIOWI INFORMACJI ZWROTNEJ W PRZYGOTOWANIU DO EGZAMINU USTNEGO

1. **Wyraź uznanie:** Rozpocznij ocenę zwrotną od docenienia starań i postępów ucznia. Podkreśl jego mocne strony i zaangażowanie w przygotowania do egzaminu ustnego.

2. **Konstruktywna krytyka:** Wskazuj obszary, w których uczeń może się jeszcze poprawić. Staraj się wyrażać krytykę w sposób konstruktywny, sugerując konkretne działania, które może podjąć, aby osiągnąć lepsze rezultaty.
3. **Indywidualne spotkania:** Zorganizuj indywidualne spotkania z uczniem, aby omówić jego postępy, mocne strony i obszary wymagające poprawy. Podczas tych spotkań udzielaj szczegółowej informacji zwrotnej i odpowiadaj na pytania ucznia.
4. **Pochwała za osiągnięcia:** Wyróżnij i pochwal ucznia za to, co do tej pory udało mu się osiągnąć.
5. **Skoncentruj się na mocnych stronach ucznia:** Wyróżnij te obszary, w których osiąga dobre wyniki, i doceniaj jego wysiłki w tych dziedzinach.
6. **Identyfikuj obszary do rozwoju:** Wskazuj konkretne obszary, w których uczeń może jeszcze poprawić swoje umiejętności lub zdobyć wiedzę.
7. **Podawaj konkretne przykłady:** Odnosząc się do konkretnych zadań, ćwiczeń lub materiałów, pokaż, gdzie uczeń może poprawić swoje odpowiedzi.
8. **Udzielaj szczegółowej informacji zwrotnej:** Unikaj ogólników i stwierdzeń typu „dobrze” lub „źle”. Zamiast tego staraj się wyjaśnić, co było dobrze wykonane i dlaczego oraz jakie błędy zostały popełnione i jak można je poprawić.
9. **Bądź konstruktywny i pozytywny:** Wyrażaj swoje uwagi w sposób, który zachęci ucznia do dalszego rozwoju i nie zniechęci go.
10. **Oferuj sugestie i wsparcie:** Podawaj konkretny plan działania lub sugestie dotyczące metod nauki, które mogą pomóc uczniowi w przygotowaniu się do egzaminu. Pamiętaj również, że dostępność dodatkowych materiałów i zasobów może wspomóc jego dalszy rozwój.

10 ĆWICZEŃ, KTÓRE MOGĄ POMÓC W PRZYGOTOWANIU DO TŁUMACZENIA TEKSTÓW NA EGZAMINIE

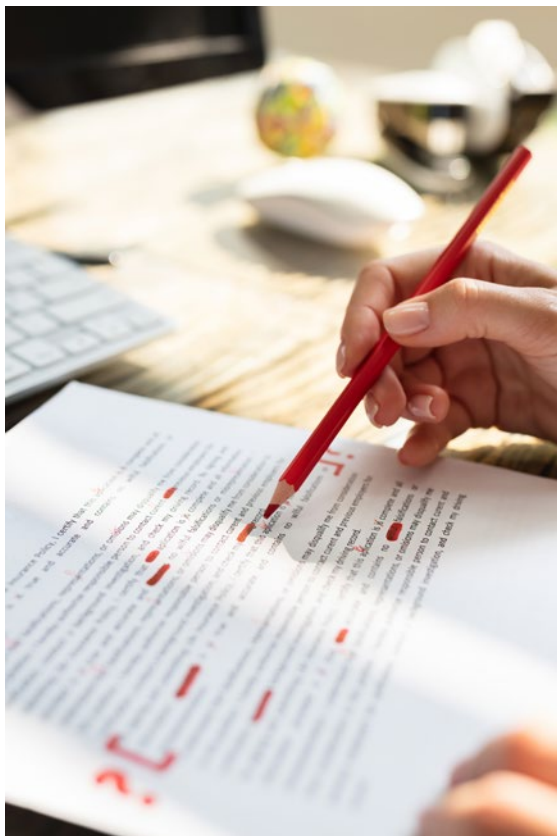
1. **Tłumaczenie krótkich zdań:** Wybierz krótkie zdania w języku docelowym i spróbuj przetłumaczyć je na język źródłowy, skupiając się na zachowaniu sensu i gramatyki.
2. **Analiza tekstu:** Wybierz krótki tekst w języku źródłowym i zastanów się nad najważniejszymi punktami, treścią i strukturą zdania. Następnie spróbuj przetłumaczyć go na język docelowy, starając się zachować te same elementy.
3. **Tłumaczenie zdań z wykorzystaniem idiomów i kolokacji:** Wybierz zdania zawierające idiomy lub kolokacje i spróbuj je przetłumaczyć na język docelowy, starając się znaleźć właściwe odpowiedniki lub wyrażenia.
4. **Tłumaczenie dialogów:** Przygotuj dialogi w języku źródłowym i spróbuj przetłumaczyć je na język docelowy, skupiając się na zachowaniu naturalności i poprawności gramatycznej.
5. **Tłumaczenie artykułów prasowych:** Wybierz krótki artykuł prasowy w języku źródłowym i spróbuj przetłumaczyć go na język docelowy, zachowując styl, ton i treść.
6. **Praca z synonimami:** Wybierz zdania zawierające synonimy i spróbuj przetłumaczyć je na język docelowy, starając się znaleźć właściwe odpowiedniki.
7. **Tłumaczenie tekstów technicznych:** Wybierz tekst techniczny w języku źródłowym i spróbuj przetłumaczyć go na język docelowy, skupiając się na terminologii i poprawności merytorycznej.
8. **Tłumaczenie tekstów literackich:** Wybierz krótki fragment literacki w języku źródłowym i spróbuj przetłumaczyć go na język docelowy, starając się zachować styl, emocje i atmosferę oryginału.
9. **Zadania z korektą tłumaczenia:** Przygotuj tłumaczenie danego tekstu, a następnie skoncentruj się na poprawianiu błędów, które mogą występować w tłumaczeniu.
10. **Tłumaczenie ustne:** Przygotuj sobie kilka krótkich zdań lub fragmentów tekstów i spróbuj je tłumaczyć na żywo, ćwicząc umiejętność tłumaczenia ustnego.

Przykłady wszystkich omówionych ćwiczeń znajdują się w podręczniku *Język, tożsamość, kultura. Wśród młodzieży polonijnej w Wielkiej Brytanii*.

10 POWODÓW, DLA KTÓRYCH WARTO POZNAWAĆ ORTOGRAFIĘ W JĘZYKU POLSKIM

1. **Poprawność językowa:** Znajomość ortografii pozwala na poprawne zapisywanie słów i wyrażeń, co wpływa na ogólną jakość pisanych tekstów w języku polskim.
2. **Zrozumienie tekstu:** Ortografia ułatwia czytanie tekstu, ponieważ poprawnie zapisane słowa są łatwiejsze do rozpoznania i zrozumienia.
3. **Komunikacja pisemna:** Ortografia jest kluczowym elementem komunikacji pisemnej. Poprawne zastosowanie ortografii pomaga uniknąć nieporozumień i utrzymać klarowność przekazu.

4. **Wiarygodność i profesjonalizm:** Poprawna ortografia wpływa na wiarygodność i profesjonalizm w miejscu pracy, w szkole i wszędzie tam, gdzie pisemna komunikacja odgrywa ważną rolę.
5. **Ułatwienie czytania innym:** Poprawna ortografia ułatwia czytanie innym osobom, które korzystają z naszych tekstów. Dzięki temu nasze przekazy są bardziej zrozumiałe i przystępne dla czytelników.
6. **Zachowanie dziedzictwa językowego:** Ortografia jest jednym z fundamentów języka polskiego. Znajomość ortografii pomaga w zachowaniu i pielęgnowaniu bogactwa oraz zróżnicowania języka polskiego.
7. **Sukces edukacyjny:** Umiejętność prawidłowego pisania i stosowania ortografii jest ważnym elementem sukcesu w edukacji. Poprawna ortografia ma wpływ na oceny, egzaminy i ogólny rozwój językowy.
8. **Samok ekspresja i kreatywność:** Znajomość ortografii daje większą swobodę w pisemnym wyrażaniu swoich myśli, pomysłów i emocji. Poprawna pisownia pomaga przekazać intencje i treść w sposób dokładny i precyzyjny.
9. **Zrozumienie zasad gramatycznych:** Poprawne zapisywanie słów związane jest ze zrozumieniem zasad gramatycznych w języku polskim. Poznanie ortografii wspiera naukę gramatyki.
10. **Przykład dla innych:** Poprawna ortografia i świadome stosowanie zasad ortografii stanowi przykład dla innych osób, zwłaszcza dla młodszych uczniów. Możemy przyczynić się do poprawy umiejętności pisania i rozwijania językowych kompetencji w naszym otoczeniu.

10 ĆWICZEŃ DO PRACY Z TEKSTEM LITERACKIM

1. Tekst jest punktem wyjścia do rozmowy na temat biografii pisarza, miejsca akcji utworu, wydarzeń historycznych i kulturowych.
2. Tekst zostaje pocięty na fragmenty i uczniowie mają je ułożyć w odpowiedniej kolejności. Przy większej liczbie fragmentów należy podać kilka numerów, aby uczniom łatwiej było je ułożyć.
3. Przed czytaniem tekstu należy oswoić uczniów z nowym słownictwem przez dopasowanie słów do ich definicji, tworzenie mapy skojarzeń z tematem tekstu, zadanie pytań wprowadzających w temat tekstu.
4. Przed czytaniem tekstu można pokazać uczniom obraz, który będzie nawiązywał do treści utworu literackiego. Uczniowie opisują obraz przed czytaniem tekstu. Jest to wprowadzenie do problematyki utworu.
5. Uczeń może napisać zakończenie tekstu literackiego (epickiego, dramatycznego), przenieść akcję w przeszłość (przyszłość) lub w inne miejsce, napisać list do bohatera, przyjaciela.
6. Uczeń może nadać tytuł przeczytanemu tekstowi lub zinterpretować tytuł nadany mu przez autora. Na podstawie tytułu i słownictwa podanego przez nauczyciela uczeń może próbować przewidzieć treść utworu.
7. Uczeń może uzupełnić „puste miejsca w tekście” – dopisać dialogi, opisy bohaterów, miejsc.
8. Uczniowie mogą przedstawić tekst w postaci historyjki obrazkowej, dopasować fragmenty tekstu do obrazków, opracować grę planszową na podstawie treści, narysować własną krzyżówkę.
9. Uczniowie mogą na podstawie tekstu przygotować krótkie scenki i zaprezentować je grupie.
10. Uczniowie uczą się relacjonowania wydarzeń na podstawie przeczytanego tekstu (mowa zależna).

2.

Materiały dodatkowe

PRZYKŁADOWE SCENARIUSZE LEKCJI

SCENARIUSZ 1. DO ROZDZIAŁU 2:

TECHNOLOGY IN EVERYDAY LIFE / TECHNOLOGIE W CODZIENNYM ŻYCIU

Technologie w codziennym życiu – część egzaminacyjna

Czas trwania: 3 × 45 minut

Cele dydaktyczne

Uczeń:

- potrafi zdefiniować, czym są nowoczesne technologie,
- potrafi napisać SMS w języku docelowym,
- wie, jak argumentować swoją opinię na temat Internetu,

- wie, jakie są zalety i zagrożenia korzystania z Internetu,
- poznaje słownictwo z zakresu nowoczesnych technologii,
- rozwija sprawność tłumaczenia zdań.

Przebieg zajęć

Rozgrzewka:

Rozmowa na temat nagłówków z gazet, które są wprowadzeniem do tematu lekcji. Uczniowie dyskutują, o czym mogą być poniższe artykuły, co łączy ich tytuły.

Przed czytaniem tekstu:

Zadanie 1. Uczniowie słuchają nagrania i odpowiadają na pytania:

- Co to są nowoczesne technologie?
- Z jakich nowoczesnych technologii korzystasz w domu?
- Z jakich nowoczesnych technologii korzystasz w szkole?
- Jakie kompetencje powinny być kształcone w szkole?

Zadanie 2. Uczniowie w parach tłumaczą wyrażenia z języka polskiego na angielski. Następnie każda para przypina na tablicy swoje tłumaczenie. Uczniowie z nauczycielem sprawdzają poprawność tłumaczeń.

Zadanie 3. Uczniowie podzieleni na 4-osobowe zespoły opisują podane ilustracje w formie gry *Kto poda więcej szczegółów*. Pierwsza osoba rozpoczyna opis jednej wybranej rzeczy ze zdjęcia, następna osoba podaje opis kolejnej. Należy pilnować, aby uczniowie nie wybierali ponownie już opisanych osób i przedmiotów. Wygrywa ten zespół, który poda najwięcej elementów.

Zadanie 4. Nauczyciel podaje na kartkach słowa i osobno napisane definicje. Uczniowie dopasowują definicję do słowa. Następnie w parach sprawdzają poprawność.

Czytanie:

Zadanie 5. Nauczyciel podaje trzy pytania do tekstu, które mają ukierunkować czytanie uczniów.

- Jak myślisz, jakie konsekwencje może mieć zamieszczanie czyichś zdjęć w Internecie bez zgody osoby na nich występującej?
- Z jakich mediów społecznościowych korzystasz?
- W jaki sposób z nich korzystasz?

Następnie uczniowie podzieleni na trzy zespoły czytają tekst pt. *Publikowanie informacji o innych*. W trakcie czytania uczniowie mogą w grupach wyjaśniać sobie nowe słowa.

Po przeczytaniu losują pytanie, na które odpowiadają całą grupą.

Następnie nauczyciel podaje trzy kolejne pytania:

- Jakie zagrożenia niesie ze sobą korzystanie z Internetu?
- Z jakich stron w Internecie najczęściej korzystacie?
- Jakie informacje znalazłaś(-eś) w tekście, które sugerują, że korzystanie z Internetu nieuchronnie wiąże się z udostępnianiem informacji o sobie?

Zadanie 6. Uczniowie czytają tekst *Ciasteczka – wiedza w pigułce*. Nauczyciel może sprawdzać tempo ich czytania, mierząc czas. Po przeczytaniu całości uczniowie losują pytanie, na które odpowiadają indywidualnie.

Zadanie 7. Uczniowie samodzielnie wpisują w tabelę zagrożenia i zalety korzystania z Internetu. Następnie na forum klasy prezentują swoje odpowiedzi. Uczniowie słuchają się i wzajemnie sprawdzają poprawność wypowiedzi.

Zadanie 8. Uczniowie pracują w parach. Najpierw każdy samodzielnie opisuje ilustrację, a następnie porównuje swoją odpowiedź z odpowiedzią koleżanki/kolegi. Uczniowie próbują ocenić swoje wypowiedzi.

Zadanie 9. Uczniowie pracują w zespołach. Najpierw samodzielnie przygotowują po dwa argumenty na temat korzyści płynących z pojawienia się Internetu, np. dla osób niepełnosprawnych, samotnych. Następnie na forum zespołu dyskutują i oceniają poprawność argumentów, aby wyłonić spośród nich cztery najlepsze i zaprezentować je na forum klasy.

Zadanie 10. Uczniowie w parach dyskutują na zadane przez nauczyciela pytania:

- Do czego może służyć współczesny telefon?
- Z jakich funkcji telefonu korzystasz?

Nauczyciel wędruje po klasie i przysłuchuje się dyskusjom.

Uczniowie w parach porównują funkcje, jakie telefon posiadał kiedyś, z tymi, jakie ma dziś. Zapisują po pięć zdań na ten temat.

Zadanie 11. Uczniowie indywidualnie czytają tekst w języku angielskim i odpowiadają na pytania w języku polskim. W parach sprawdzają swoje odpowiedzi.

Zadanie 12. Uczniowie w parach układają dialog według instrukcji:

Chcesz kupić nowy telefon. Rozmawiasz z koleżanką, aby dowiedzieć się, jakiej firmy telefon warto kupić, jaki model, w jakiej jest cenie, gdzie można go kupić.

Po skończeniu chętni prezentują swoje dialogi. Nauczyciel ocenia je razem z uczniami.

Nauczyciel pyta, co uczniowie wiedzą na temat SMS-ów, jakie znają zasady ich pisanie, do kogo je wysyłają, jak często. Wspólnie analizują emotikony i ich znaczenie.

Podsumowanie – ewaluacja

Nauczyciel przekazuje listę osób, do których uczniowie mogą napisać SMS, i prosi, aby w parach przygotowali SMS skierowany do wybranej osoby. Muszą trzymać się przy tym zasad podanych przez nauczyciela. Każdy SMS ma być ilustrowany emotikonem. Uczniowie prezentują swoje SMS-y i wspólnie oceniają ich poprawność.

Na zakończenie nauczyciel prosi uczniów o odpowiedź na następujące pytania:

- a) Jakie korzyści dla społeczeństwa niosą ze sobą nowoczesne technologie informacyjno-komunikacyjne?
- b) Jakie zagrożenia mogą się wiązać z nadmiernym korzystaniem z nowoczesnych technologii informacyjno-komunikacyjnych? Jak często korzystasz z telefonu i mediów społecznościowych w ciągu dnia?
- c) Jakie korzyści i wyzwania wiążą się z intensywnym korzystaniem z telefonu i mediów społecznościowych?

Uczniowie są podzieleni na trzy grupy. Każda grupa odpowiada na jedno wylosowane pytanie. Pozostali uczniowie oceniają poprawność wypowiedzi.

Nauczyciel podsumowuje pracę uczniów, wskazuje, co wykonali dobrze, a nad czym muszą jeszcze popracować. Uczniowie mówią, czego nauczyli się na zajęciach. Dokonują samooceny.

Nauczyciel informuje, co będzie na następnej lekcji.

Nauczyciel zadaje pracę domową:

Napisz do koleżanki wiadomość tekstową, w której zaproponujesz jej wyjście do kina.

SCENARIUSZ 2. DO ROZDZIAŁU 2:

TECHNOLOGY IN EVERYDAY LIFE / TECHNOLOGIE W CODZIENNYM ŻYCIU

Technologie w codziennym życiu – część literacka

Czas trwania: 3 × 45 minut

Cele dydaktyczne

Uczeń:

- konfrontuje przeżycia bohaterów z własnymi doświadczeniami,
- omawia akcję, wyodrębnia wydarzenia,
- podaje kilka faktów z biografii pisarza,
- umie zastosować nowe słowa występujące w tekście,
- potrafi uzasadnić swój wybór,
- potrafi napisać krótki dialog,

- odmienia czasowniki w czasie teraźniejszym,
- wie, jak pisać „nie” z czasownikami.

Przebieg zajęć

Rozgrzewka

Gra w skojarzenia

Uczniowie losują obrazek ze stosu kart przygotowanego przez nauczyciela. Obrazki powinny być związane z omawianym tematem lekcji. Uczniowie muszą podać swoje skojarzenia związane z wylosowaną kartą. Chodzi o to, żeby podali jak najwięcej słów, które przychodzą im do głowy, gdy widzą daną ilustrację – mogą być to różne części mowy.

Przed czytaniem tekstu

Nauczyciel pokazuje uczniom fragment filmu stworzonego na podstawie książki *Felix, Net i Nika* i pyta uczniów, czy znają ten cykl powieści lub wiedzą coś na temat autora książki (<https://www.youtube.com/watch?v=VbGFYjqWJmM>).

Uczniowie czytają informacje na temat Rafała Kosika i odpowiadają na pytania związane z biografią pisarza. Następnie uczniowie dopasowują wyrazy z kolumny A do definicji z kolumny B. Nauczyciel pyta uczniów, czy domyślają się, czego może dotyczyć fragment tekstu pochodzący z powieści.

Zadanie 3. Uczniowie czytają tekst i podkreślają słowa klucze (sztuczna inteligencja, zaawansowane technologie, program, klawisze...). Nauczyciel prosi o uzasadnienie wyboru słów, a następnie sprawdza ogólne rozumienie tekstu, zadając pytania typu: Gdzie spotykają się przyjaciele? Dlaczego spotykają się u Neta? Kim jest Manfred?

Zadanie 4. Nauczyciel prosi, aby uczniowie indywidualnie wykonali zadanie 4, a następnie przedyskutowali swoje odpowiedzi w parach. Kiedy wszystkie pary są już gotowe, nauczyciel prosi wybranych uczniów o podanie odpowiedzi. W przypadku odpowiedzi „Nie” lub „Brak informacji” prosi o uzasadnienie.

Zadanie 5. Nauczyciel dzieli klasę na małe grupy i prosi, aby na podstawie tekstu odgadnąć znaczenie podanych wyrażenia. Po upewnieniu się, że wszyscy uczniowie prawidłowo je rozumieją, nauczyciel prosi, aby grupy ułożyły z nimi zdania. Zachęca do przygotowania logicznej historyjki.

Mapa myśli – notatka z lektury

Każda grupa dostaje duży arkusz papieru, na którym ma stworzyć mapę myśli związaną z przeczytanym fragmentem. Nauczyciel prosi, aby uczniowie zastanowili się, gdzie rozgrywa się opisana sytuacja (czy mogą coś powiedzieć o tym miejscu), kim są bohaterowie, kiedy dzieją się opisane wydarzenia. Każda grupa tworzy mapę według swojego pomysłu. Po skończonej pracy grupy prezentują mapy na forum klasy.

Czasownik

Nauczyciel czyta fragment wiersza Jana Brzechwy *Leń* i sprawdza, czy uczniowie rozumieją znaczenie tytułowego słowa. Następnie pyta, dlaczego Leń uważa, że jest pracowity.

Prosi, aby uczniowie wypisali z wiersza czasowniki i podali formę bezokolicznika (siedzi – siedzieć, robi – robić). Zapisuje na tablicy wzór odmiany czasownika „robić” i wskazuje na końcówki charakterystyczne dla poszczególnych osób. Prosi, aby uczniowie indywidualnie uzupełnili tabelę z odmianą czasownika. Uczniowie podają swoje odpowiedzi, a nauczyciel poprawia pojawiające się błędy i wyjaśnia, na czym one polegają.

Zadanie 8 i 10

Uczniowie wykonują zadania w parach. Nauczyciel chodzi po klasie i sprawdza, czy uczniowie prawidłowo zrozumieli odmianę czasownika w czasie teraźniejszym.

Zadanie 10 – praca domowa

Nauczyciel powinien najpierw przypomnieć krótko uczniom zasady pisania e-maila do kolegi.

Pisownia przeczenia „nie” z czasownikami

Nauczyciel pisze na tablicy: . . . . . otwarto, ... piszę, ... wolno, ... kupować i prosi, aby chętni uczniowie podeszli i wpisali partykułę „nie” łącznie lub osobno z podanymi czasownikami. Następnie uczniowie próbują stworzyć regułę ortograficzną i podają przykłady zdań z tymi wyrazami.

Zadanie 11 i 12

Nauczyciel prosi, aby uczniowie przedyskutowali w parach swoje wybory. Następnie chętnie pary czytają swoje odpowiedzi.

Ewaluacja

Nauczyciel pokazuje rysunek komputera i pyta uczniów, co zapisali na twardych dyskach po dzisiejszych zajęciach.

SCENARIUSZ 3. DO ROZDZIAŁU 9:

CHARITY/VOLUNTARY WORK // DZIAŁALNOŚĆ CHARYTATYWNA / WOLONTARIAT

Działalność charytatywna – część literacka

Czas trwania: 3 × 45 minut

Cele dydaktyczne

Uczeń:

- konfrontuje przeżycia bohaterów z własnymi doświadczeniami,
- omawia akcję, wyodrębnia wydarzenia,

- podaje kilka faktów z biografii pisarza,
- potrafi ułożyć historyjkę na podstawie ilustracji,
- zna słowa opisujące charakter bohaterów literackich,
- rozumie różnicę między czasownikami niedokonanymi i dokonanymi,
- potrafi poprawnie zapisać wyrazy z ci i ć.

Przebieg zajęć

Rozgrzewka

Nauczyciel przygotowuje kilka zestawów ilustracji przedstawiających: osobę niewidomą, nastolatkę, blok mieszkalny, szkołę, talerz z zupą, czajnik, filiżankę z herbatą. Prosi, aby uczniowie podzielili się na grupy i ułożyli na podstawie tych ilustracji historię. Podczas pracy grup nauczyciel zapisuje na tablicy słowa: *niewidomy*, *niepełnosprawny* oraz inne, których będą potrzebowali uczniowie. Każda grupa prezentuje swoją historię na forum klasy.

Zadanie 1. Nauczyciel prezentuje na tablicy interaktywnej książki Ewy Nowak i opowiada krótko o pisarce oraz jej książkach. Następnie prosi, aby uczniowie indywidualnie przeczytali informacje o pisarce i wykonali zadanie 1. Podczas czytania odpowiedzi prosi, aby uczniowie uzasadnili odpowiedzi „Nie” i „Brak informacji”.

Przed czytaniem

Nauczyciel wypisuje na tablicy słowa: *niewidomy*, *dziwak*, *światło*, *oszukiwać*, *biała laska*, *oparzyć się*, *dotykać*. Wspólnie z uczniami wyjaśnia je, a następnie prosi, aby na ich podstawie spróbowali zgadnąć, czego będzie dotyczył czytany tekst.

Po przeczytaniu

Nauczyciel sprawdza ogólne rozumienie tekstu. Zadaje pytania dotyczące opisanej sytuacji i pyta, czy przewidywania uczniów sprawdziły się, czy ilustracje z rozgrzewki nawiązują do tego tekstu. Rozmawia o doświadczeniach uczniów z osobami niepełnosprawnymi i o reakcjach ludzi pojawiających się, kiedy spotykają takie osoby.

Zadanie 3. Nauczyciel prosi, aby uczniowie indywidualnie wykonali zadanie 3, a następnie przedyskutowali swoje odpowiedzi w parach.

Zadanie 4. Nauczyciel dzieli klasę na cztery grupy i prosi, aby grupy 1 i 2 wypisały słowa, którymi można opisać Wikę, a grupy 3 i 4 – słowa, którymi można opisać pana Henryka. Nauczyciel zapisuje słowa podawane przez grupy, prosząc wybranych uczniów o ich wyjaśnienie. Następnie prosi, aby uczniowie sprawdzili, czy rozumieją wszystkie słowa podane w tabeli w zadaniu 4.

Teraz grupy 1 i 2 uzupełniają tabelkę słowami, które opisują Wikę, a grupy 3 i 4 – słowami, które opisują pana Henryka.

Zadanie 5. Uczniowie w grupach układają plan wydarzeń we właściwej kolejności. Plan wydarzeń można pociąć na paski do ułożenia. Wygrywa ta grupa, która pierwsza wykona zadanie.

Zadanie 6. Uczniowie pracują w parach. Na podstawie tekstu i rozmowy próbują dopasować słowa do ich wyjaśnień, a potem prezentują swoją pracę na forum klasy. Nauczyciel wyjaśnia trudniejsze słowa, podając przykładowe zdania z ich wykorzystaniem.

Mapa myśli – notatka z lektury

Każda grupa dostaje duży arkusz papieru, na którym ma stworzyć mapę myśli związaną z przeczytanym fragmentem. Nauczyciel prosi, aby uczniowie zastanowili się, gdzie rozgrywa się opisana sytuacja (czy mogą coś powiedzieć o tym miejscu), kim są bohaterowie, kiedy dzieją się opisane wydarzenia, jaka jest relacja między bohaterami. Każda grupa tworzy mapę według swojego pomysłu. Po skończonej pracy grupy prezentują mapy na forum klasy.

Zadanie 7. Nauczyciel pyta uczniów, czy widzieli kiedyś ogłoszenia dla wolontariuszy i czy pracowali jako wolontariusze. Czego wymaga się od wolontariuszy?

Nauczyciel analizuje z uczniami ogłoszenie Stowarzyszenia Innowacji Społecznych „Mary i Max” i pokazuje wzór oficjalnej odpowiedzi na tego typu ogłoszenie.

Uczniowie robią burzę mózgów i zastanawiają się, o co mogą zapytać i co jest ważne w pracy wolontariusza. Nauczyciel zapisuje pomysły na tablicy. To zadanie może być pracą domową.

Aspekt

Nauczyciel zapisuje na tablicy cztery zdania w czasie przeszłym – dwa z czasownikiem niedokonanym, a dwa z czasownikiem dokonanym. Prosi uczniów, aby spróbowali wyjaśnić różnicę między tymi zdaniami. W ten sposób uczniowie przypominają sobie różnicę między czasownikami dokonanymi i niedokonanymi. Następnie nauczyciel wypisuje na tablicy kilka par aspektowych i prosi, aby uczniowie w parach stworzyli podobne zdania.

Zadanie 8. Uczniowie pracują w parach i próbują dopisać właściwe czasowniki w parach aspektowych. Po sprawdzeniu odpowiedzi na forum klasy nauczyciel prosi, aby każda para stworzyła własną listę czasowników i podała ją parze po prawej stronie do uzupełnienia. Lista z czasownikami wraca do pary autorskiej, która ją sprawdza i ponownie przekazuje parze po prawej stronie.

Zadanie 9. Praca indywidualna uczniów. Podczas sprawdzania odpowiedzi nauczyciel powinien wyjaśnić wątpliwości związane z użyciem danego czasownika.

Pisownia wyrazów z ć/ci

Nauczyciel pisze na tablicy wyrazy z ć i ci, podkreślając sąsiadującą samogłoskę, spółgłoskę oraz zakończenie wyrazów, a następnie pyta, czy uczniowie widzą jakąś zależność.

Kiedy uczniowie wraz z nauczycielem określą regułę ortograficzną, uczniowie w parach wykonują zadania 10 i 11. Następnie nauczyciel rozdaje uczniom kartki w dwóch kolorach: czerwonym (ci) oraz zielonym (ć) i czyta różne wyrazy zawierające te litery. Uczniowie muszą podnieść kartkę w odpowiednim kolorze.

Ewaluacja

Nauczyciel pokazuje rysunek torby z napisem „Wolontariat” i pyta uczniów, co zabrałoby po dzisiejszych zajęciach do takiej torby.

SCENARIUSZ 4. DO ROZDZIAŁU 6: SOCIAL ISSUES / PROBLEMY SPOŁECZNE

Problemy społeczne – część literacka

Czas trwania: 3 × 45 minut

Cele dydaktyczne

Uczeń:

- konfrontuje przeżycia bohaterów z własnymi doświadczeniami,
- omawia akcję, wyodrębnia wydarzenia,
- podaje kilka faktów z biografii pisarza,
- potrafi podać główną myśl tekstu,
- wyjaśnia nowe słowa,
- potrafi utworzyć czasowniki w trybie rozkazującym,
- potrafi udzielić komuś rady.

Przebieg zajęć

Rozgrzewka

Nauczyciel puszcza uczniom krótki filmik na temat Doroty Terakowskiej (<https://www.youtube.com/watch?v=Pj-yqcGblXo>) i prosi uczniów, aby na podstawie obejrzanego materiału napisali słowa, które według nich opisują pisarkę (rodzinna, miła, uśmiechnięta, mama, aktywna, pracująca, pali papierosy, dziennikarka...).

Zadanie 1. Uczniowie czytają informacje na temat pisarki i odpowiadają na pytania. Nauczyciel może powiedzieć kilka ciekawostek na temat książek pisarki, ich problematyki.

Przed czytaniem

Nauczyciel pokazuje na tablicy zdjęcie poczwarki motyla (zdjęcie powinno być podpisane) i pyta, czy człowiek może być poczwarką lub motylem. Rozmawia też z uczniami o tym, czy znają osoby, które są niepełnosprawne. Może jest to ktoś z ich rówieśników?

Zadanie 2. Nauczyciel wyjaśnia wspólnie z uczniami (burza mózgów, dyskusja) słowa z zadania 2 z kolumny A i prosi o znalezienie ich wyjaśnień w kolumnie B. Następnie uczniowie w parach mają ułożyć zdania z nowymi słowami. Zdania prezentują na forum klasy.

Zadanie 3. Uczniowie czytają tekst i podkreślają słowa klucze (niemowlę, mon-goł, muminek, rozwój, zdolności, przyszłość...). Nauczyciel prosi o uzasadnienie wyboru słów, a następnie sprawdza ogólne rozumienie tekstu, zadając pytania typu: Z kim rozmawia Ewa? Dlaczego nie lubi swojego dziecka? Dlaczego jest rozczarowana? Nauczyciel wyjaśnia uczniom inne słowa, które są niezrozumiałe.

Zadanie 4. Nauczyciel prosi, aby uczniowie indywidualnie wykonali zadanie 4, a następnie przedyskutowali swoje odpowiedzi w parach. Kiedy wszystkie pary są już gotowe, nauczyciel prosi wybranych uczniów o podanie odpowiedzi. W przypadku odpowiedzi „Nie” lub „Brak informacji” prosi o uzasadnienie.

Zadanie 5. Nauczyciel dzieli klasę na małe grupy i prosi, aby na podstawie tekstu odgadnąć znaczenie podanych wyrażenia. Po upewnieniu się, że wszyscy uczniowie prawidłowo rozumieją podane wyrażenia, nauczyciel prosi, aby grupy ułożyły z nimi zdania. Zachęca do przygotowania logicznej historyjki.

Mapa myśli – notatka z lektury

Każda grupa dostaje duży arkusz papieru, na którym ma stworzyć mapę myśli związaną z przeczytanym fragmentem. Nauczyciel prosi, aby uczniowie zastanowili się, gdzie rozgrywa się opisana sytuacja (czy mogą coś powiedzieć o tym miejscu), kim są bohaterowie, kiedy dzieją się opisane wydarzenia, jaka jest relacja między bohaterami. Każda grupa tworzy mapę według swojego pomysłu. Po skończonej pracy grupy prezentują mapy na forum klasy.

Zadanie 6. Nauczyciel dzieli klasę na małe grupy i prosi, aby przedyskutowali, co może zrobić Ewa, by poczuć się lepiej. Następnie wszystkie grupy zapisują swoje rady na dużym arkuszu papieru. Nauczyciel zaznacza, że rady nie mogą się powtarzać.

Zadanie 7 i 8. Uczniowie pracują w parach. Odpowiedzi powinny być sprawdzone przez nauczyciela na forum klasy.

Zrób to teraz! Tryb rozkazujący

Nauczyciel pyta uczniów, jak wygląda ich poranek – kiedy wstają, aby pójść do szkoły.

Po wypowiedziach uczniów czyta fragment wiersza Danuty Wawiłow *Szybko*.

Uczniowie zastanawiają się, dlaczego tytuł wiersza to *Szybko* (burza mózgów) i zapisują pomysły na tablicy. Nauczyciel pyta, czy ich ranek wygląda podobnie jak u bohatera wiersza.

Nauczyciel wydaje uczniom kilka poleceń (otwórz okno, zamknij książkę, podnieś rękę...) i zapisuje je na tablicy.

Uczniowie wspólnie z nauczycielem przypominają zasadę tworzenia trybu rozkazującego.

Zadanie 8 i 9. Uczniowie pracują indywidualnie. Zadania muszą być sprawdzone przez nauczyciela na forum klasy.

Zadanie 10. Uczniowie pracują w parach i piszą, jakie polecenia wydaje mama Kasi. Nauczyciel prosi, aby każda para dopisała jedno polecenie więcej.

Zadanie 11 i 12. Praca domowa.

Pisownia wyrazów z rz

Nauczyciel czyta wyrazy z rz i prosi uczniów, aby je zapisali. Po sprawdzeniu poprawności zapisu prosi, aby uczniowie spróbowali znaleźć jakąś regułę pisowni. Następnie klasa tworzy mapę myśli. Odmiennym kolorem zapisuje wyjątki. Nauczyciel dzieli klasę na cztery grupy i prosi, aby każda grupa napisała krótkie dyktando (logiczną historię) z podanymi przez nauczyciela wyrazami. Wygrywa najciekawsza historia.

Zadanie 13. Praca indywidualna.

Ewaluacja

Nauczyciel zawiesza na tablicy trzy koła w kolorze czerwonym (słabo), żółtym (dobrze) oraz zielonym (bardzo dobrze) i prosi, aby uczniowie przykleili do nich karteczki wiadomościami lub umiejętnościami, które zdobyli na zajęciach.

GRY PLANSZOWE

1. Gra planszowa „Zadaj dobre pytanie”

Transport	Pogoda	Edukacja	Miasto	Turystyka	Języki
Dalsza edukacja	<i>Jak często...?</i>	<i>Jaka jest twoja opinia...?</i>	<i>Co sądzisz?</i>	<i>Kiedy...?</i>	Zdrowy styl życia
Praca	<i>Czy byłeś/ byłaś...?</i>	<p>ZADAJ DOBRE PYTANIE</p> <p>Zadawanie pytań jest umiejętnością kluczową w komunikacji. Jednak wiele osób nie potrafi zadać dobrego pytania, w wyniku czego nie zdobywa ważnych informacji. Jednak na całe szczęście można nauczyć się zadawania dobrych pytań.</p>		<i>Czy chciałabyś/ chciałbyś...?</i>	Moja szkoła
Nowoczesne technologie	<i>Która/który...?</i>			<i>Czy lubisz...?</i>	Święta, tradycje w Polsce
Przyjaciele	<i>Jak sądzisz...?</i>			<i>Jak myślisz...?</i>	Zdrowe odżywianie
Zdrowie	<i>Czemu...?</i>			<i>Gdzie...?</i>	Hobby
Dom	<i>Co myślisz...?</i>	<i>Jak...?</i>	<i>Czemu...?</i>	<i>Co...?</i>	Media społecznościowe
START	Plany na przyszłość	Problemy współczesnego świata	Wolontariat	Ekologia	Rodzina
FINISH	Praca			Środowisko	Małżeństwo

2. **Blockbuster. Tematy egzaminu ustnego.** Karty leżą ułożone napisem do dołu, uczniowie losują jedną z nich. Po wylosowaniu prowadzą dialog z nauczycielem lub koleżanką/kolegą na wylosowany temat.

AKTUALNE WYDARZENIA	PRACA	MUZYKA	EDUKACJA
EKOLOGIA	ROZRYWKA	PODRÓŻE	JEDZENIE
POGODA	SPORT	RODZINA	NAUKA JĘZYKA POLSKIEGO
DOM	NOWOCZESNE TECHNOLOGIE	TRANSPORT	WOLNY CZAS
KSIĄŻKI	SPOŁECZEŃSTWO	WAKACJE	PRZYJACIELE
PLANY NA PRZYSZŁOŚĆ	ZAWODY – PRACA	MODA	FILM
ZDROWY STYL ŻYCIA	MAŁŻEŃSTWO	WOLONTARIAT	TRADYCJE
ŚRODOWISKO	PROBLEMY ŚWIATA	HOBBY	MOJA SZKOŁA

- 3. Zgadnij słowo.** Karty z hasłami leżą napisem do dołu. Jeden z uczniów wybiera kartę i tłumaczy pozostałym znaczenia hasła. Ten, kto pierwszy odgadnie hasło, zdobywa punkt. Można grać w zespołach.

REPERTUAR	WOLONTARIAT	INSPIRACJA	SCENA	STRES
MOTYWACJA	TARG	PASJA	DYM	UŻYWKI
EFEKT CIEPLARNIANY	MEKKA	KLUCZOWE	DANIE	MARZENIA
PERSPEKTYWY	DZIELNICA	ABSOLWENT	GLEBA	ADOPCJA
WOLONTARIUSZ	KULINARNE	DZIEDZINA	DRUŻYNA	WUJ
NIEPEŁNOSPRAWNY	WYCHOWANIE FIZYCZNE	POTRAWA	SMOG	ZIĘĆ
KWALIFIKACJA	WYCHOWANIE PLASTYCZNE	CZATOWAĆ	POKOLENIE	SYNOWA
ŚRODOWISKO	OLIMPIADA	UPRAWIAĆ SPORT	STRUKTURA	KAJAK
REKOMENDOWAĆ	SPORADYCZNIE	FORMALNY	MODYFIKACJA	OBÓZ
ZAAWANSOWANY	BEZDOMNY	NASTOLATEK	SZTUCZNY	BEZPRZEWODOWY
ROZWÓD	KLAWIATURA	SAMOPOCZUCIE	NIEWIDOMY	DZIWAK
OBAWIAĆ SIĘ	WSPIERAĆ	UFAĆ	PORZUCIĆ	ROZWÓJ
EFEKT CIEPLARNIANY	WYZWANIE	PRZYGODA	ABSOLWENT	KLUCZOWE
ŚRODOWISKO	KARIERA	SPORADYCZNIE	WYPRAWA	MARZENIA
WYCHOWANIE PLASTYCZNE	OBÓZ	KOLONIA	UBÓSTWO	POKOLENIE
GLEBA	SAMOTNOŚĆ	BEZROBOCIE	STRUKTURA	MOTYWACJA
BEZDOMNOŚĆ	DYSKRYMINACJA	PLOTKOWAĆ	POLECAĆ	FORMALNY
SPOŻYCIE	SCHORZENIE	STRES	RZUTNIK	DRUKARKA
RĘKODZIEŁO	MIGRACJE	TARG	DZIELNICA	MEKKA
KULINARNE	KULTOWE	SCHRONISKO	PASJA	KSIĘGARNIA

5 APLIKACJI I GIER ONLINE NA LEKCJE JĘZYKA POLSKIEGO JAKO OBCEGO

1. Escape room

Grę można wprowadzić jako element podsumowujący lekcji. Sprawdza ona przyswojenie słownictwa i struktur gramatycznych wprowadzonych w trakcie lekcji o technologii. Gracz musi rozwiązać wszystkie zadania, aby przejść na kolejny poziom gry. W przypadku błędnego rozwiązania uczeń zaczyna grę od początku.

[https://view.genial.ly/641753b727c7390019902e9a/
interactive-content-jezyk-tozsamosc-kultura](https://view.genial.ly/641753b727c7390019902e9a/interactive-content-jezyk-tozsamosc-kultura)

Propozycja do literackiej części Rozdziału 2: *Technology in everyday life*

2. Quizlet

Element *blended learning* wykorzystywany przed lekcją, w formie *quizlet live* element grywalizacyjny stosowany w trakcie lekcji. Uczniowie wchodzą na stronę Quizlet Live, następnie wprowadzają kod przyłączenia. Kod udostępnia osoba rozpoczynająca grę (nauczyciel). Następnie należy wybrać „Dołącz do gry”, wprowadzić swoje imię i zaznaczyć „Zaczynamy”. Liczy się poprawność i czas rozwiązania zagadek.

<https://quizlet.com/785913704/rodzina-flash-cards/?i=roz11&x=1jqt>

Propozycja do literackiej części Rozdziału 1: *Me, my family and friends. Relationships with family and friends.*

3. Learning Apps

Wykreślanka – ćwiczenie sprawdzające pisownię nowo poznanych wyrazów. Uczniowie szukają w diagramie wyrazów, które pojawiły się w trakcie lekcji.

<https://learningapps.org/watch?v=pfqdypi5n23>

Propozycja do literackiej części Rozdziału 10: *Travel and tourism*.

4. Word Wall

Zadanie interaktywne do wykorzystania np. na tablicę interaktywną. Uczniowie dopasowują antonimy do poznanych przymiotników, następnie opisują członków swojej rodziny lub innych uczestników lekcji. Aplikację można zastosować przy lekcji na temat rodziny (jako opis postaci) oraz przy lekcji na temat edukacji i kariery po 16. roku życia (jako element CV, listu motywacyjnego).

<https://wordwall.net/pl/resource/1176193>

Propozycja do literackiej części Rozdziału 12: *Education post-16, jobs, career choices and ambitions*.

5. Komiks

Na podstawie przeczytanego fragmentu literatury uczniowie muszą stworzyć krótki komiks, który będzie przedstawiał etapy tworzenia domu z powieści Olgi Tokarczuk.

<https://www.storyboardthat.com/pl>

Propozycja do literackiej części Rozdziału 5: *Home, town, neighbourhood, and region*.

TEMATY DO DYSKUSJI

Oto kilka tematów do dyskusji, które mogą być przydatne podczas przygotowań do egzaminu z języka polskiego:

1. Ekologia

- Wpływ plastiku na środowisko naturalne i sposoby jego redukcji.
- Ochrona zagrożonych gatunków i zachowanie różnorodności biologicznej.
- Energia odnawialna *versus* energia konwencjonalna – jakie są korzyści i wyzwania?

2. Rodzina

- Rola rodziny – tradycja czy przyszłość?
- Rola rodziny w wychowaniu dzieci – jakie są najważniejsze wartości do przekazania?
- Wybrane aspekty równouprawnienia w rodzinie – jakie wyzwania stoją przed współczesnymi rodzinami?

3. Problemy społeczne

- Bezrobocie w społeczeństwie – przyczyny, skutki i sposoby walki z tym zjawiskiem.
- Problem nierówności społecznych – jakie są przyczyny i jakie rozwiązania mogą przynieść poprawę sytuacji?
- Wpływ mediów społecznościowych na młodych ludzi – pozytywne i negatywne aspekty.
- Bezrobocie – przyczyny, skutki i możliwe rozwiązania problemu bezrobocia w społeczeństwie.
- Ubóstwo i nierówności społeczne – skutki ubóstwa, rosnące różnice w dochodach i bogactwie oraz metody walki z nierównościami społecznymi.
- Narkomania i uzależnienia – problematyka narkomanii, jej skutki dla jednostki i społeczeństwa oraz metody zapobiegania i leczenia uzależnień.
- Przemoc domowa – rozmiar problemu przemocy domowej, jej skutki dla ofiar; jak społeczeństwo może przeciwdziałać temu zjawisku i wspierać ofiary.
- Bezdomność – przyczyny bezdomności, wyzwania związane z zapewnieniem pomocy dla osób bezdomnych oraz metody reintegracji społecznej dla tych osób.

4. Zdrowy styl życia

- Znaczenie aktywności fizycznej i sportu dla zdrowia i dobrej kondycji.
- Wpływ żywienia na zdrowie – jakie są zasady zdrowej diety i jakie są korzyści z jej przestrzegania?
- Zdrowie psychiczne – jak dbać o dobre samopoczucie i jak radzić sobie ze stresem?

5. Nowoczesne technologie

- Internet rzeczy (ang. internet of things, IoT) – jakie są korzyści i wyzwania wynikające z rosnącej liczby urządzeń podłączonych do Internetu; jak wpływa to na nasze życie codzienne i jakie mogą być zagrożenia związane z prywatnością i bezpieczeństwem danych?
- Sztuczna inteligencja (ang. artificial intelligence, AI) – jak rozwój sztucznej inteligencji wpływa na różne dziedziny, takie jak medycyna, przemysł czy edukacja; jakie są potencjalne konsekwencje etyczne związane z rozwojem AI?
- Cyberbezpieczeństwo – jakie są zagrożenia związane z cyberprzestępczością i jak możemy chronić nasze dane osobowe, informacje finansowe i prywatność w erze cyfrowej?
- Etyka technologiczna – jakie są ważne kwestie etyczne związane z rozwojem nowoczesnych technologii; jakie są wyzwania związane z odpowiedzialnym i bezpiecznym korzystaniem z technologii?

6. Miasto

- Problemy związane z przeludnieniem miast – jakie są jego skutki i jak można zaradzić temu problemowi?
- Zrównoważony rozwój miast – jak można dbać o ekologię i jakość życia w mieście?
- Rola kultury w tworzeniu tożsamości miasta – jakie są korzyści płynące z kulturalnego rozwoju miast?

7. Wolontariat:

- Rola wolontariatu w społeczeństwie – jakie są korzyści i jakie działania wolontariackie są najbardziej potrzebne?
- Doświadczenia w pracy charytatywnej – jakie są korzyści zarówno dla wolontariusza, jak i dla społeczności?
- Wpływ wolontariatu na kształtowanie postaw społecznych i obywatelskich.

8. Czas wolny:

- Znaczenie aktywnego spędzania czasu wolnego – jakie są korzyści fizyczne, emocjonalne i społeczne?
- Wpływ technologii na sposób spędzania czasu wolnego – jakie są pozytywne i negatywne aspekty korzystania z mediów społecznościowych i gier komputerowych?
- Twórcze wykorzystanie czasu wolnego – jakie są różne formy aktywności kreatywnej i jak mogą wpływać na rozwój osobisty?

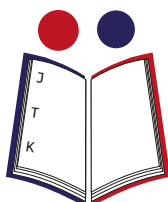
9. Tradycje i święta

- Zachowanie tradycji w społeczeństwie – jakie są korzyści płynące z przekazywania tradycji i jakie są wyzwania związane z ich utrzymaniem?
- Różnorodność kulturowa i święta – jak ludzie w różnych kulturach obchodzą święta i jakie są korzyści płynące ze zrozumienia i szacunku dla różnorodności kulturowej?
- Ewolucja tradycji – jak tradycje zmieniają się wraz z upływem czasu i jak wpływa to na społeczeństwo?

Pamiętaj, że tematy te mogą być rozbudowane i dostosowane do poziomu oraz zainteresowań uczniów. W trakcie dyskusji warto stawiać pytania otwarte, zachęcać uczniów do wyrażania swoich opinii i argumentowania swoich poglądów oraz słuchania innych uczestników. To świetna okazja do rozwijania umiejętności komunikacyjnych i krytycznego myślenia. Ważne jest, aby podczas dyskusji uwzględnić różne perspektywy i wyrazić swoje opinie w sposób dobrze uargumentowany. Zachęcaj uczniów do krytycznego myślenia i szukania rozwiązań dla wspomnianych zagadnień.

GCSE RESULTS

Język, tożsamość, kultura.
Wśród młodzieży polonijnej
w Wielkiej Brytanii

Bardzo ważną, potrzebną i inspirującą pomocą dla nauczycieli przygotowujących do egzaminu, a także uczących języka polskiego jako obcego i drugiego jest przewodnik metodyczny do podręcznika, zatytułowany *200 sposobów, jak skutecznie przygotować uczniów do egzaminu GCSE*. Jego nowoczesna formuła i nacisk na rozwijanie autonomii ucznia, widoczny w propozycjach pracy, zasługują na szczególne uznanie.

Z recenzji dr Agnieszki Jasińskiej

ISBN 978-83-67637-88-6

9 788367 637886